

Mladika

*glasilo
dijakov
Gimnazije
Ledina*

M50

”Pozabi na svoj dolgovezni, zastareli slog pisanja in napiši ledinskim najstnikom berljivo razmišljanje,” sem si prigovarjal, ko sem začenjal ta uvodnik. Potem pa sem se, ves srečen, spomnil, da moram počastiti polstoletni jubilej – to pa je starost, ki jo vse bolj čutim, in vem, da je v njej že kar nekaj okrasja, zato sem si tudi tokrat dal popolno slogovno odvezo.

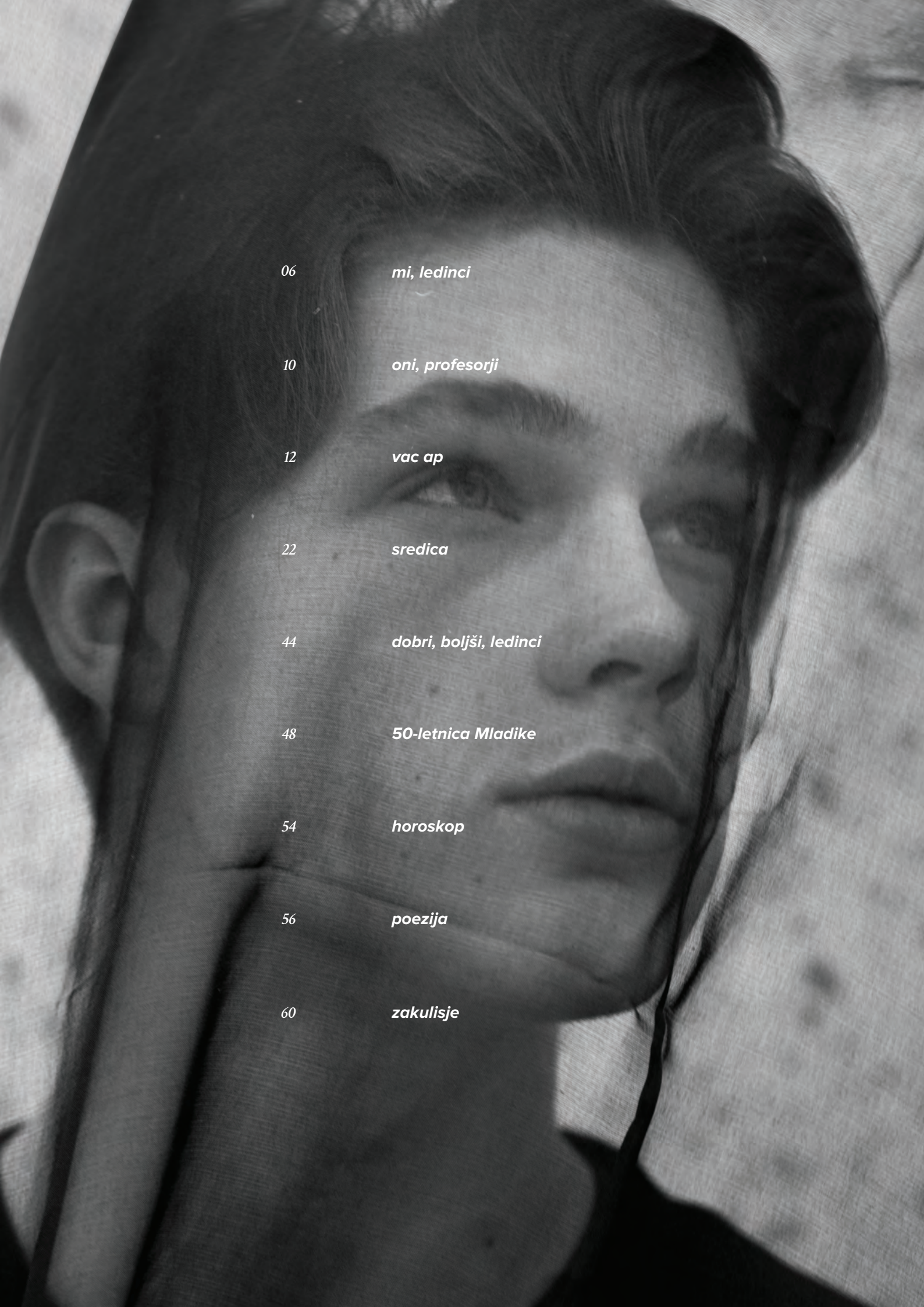
Če spregledamo marsikatero bistveno podrobnost posameznega učnega programa, bi lahko rekli, da je pred pol stoletja naša Ledina iz učiteljiščniškega stoletja prešla v svoje gimnazijsko obdobje. Temu primerno se je oblikovala tudi dijaška publicistična dejavnost. Na osnovi stare tradicije, a na novih temeljih, se je rodilo šolsko glasilo, ki praznuje 50-letni jubilej in ki ga vrste ledinskih generacij poznamo pod imenom Mladika.

Da je pred petdesetimi leti izšlo šolsko glasilo, ni bilo nič nenavadnega. To je bilo obdobje, ko je bil eden glavnih ciljev mladino čim bolj vpeti v najširše družbeno dogajanje in jo znotraj načrtanih smeri množično aktivirati. Verjetno ni bilo šole, kjer takrat ne bi izdajali vsaj enega šolskega glasila.

Je pa zelo nenavadno, da v času, ko se okrog nas krepita individualizem in uživanje v družbi bolj ali manj fiktivnih spletnih konstruktov, da jezikovne groze SMS-ov ter raznih drugih elektronskih zapisov niti ne omenjam, še vedno obstaja ledinsko šolsko glasilo, ki v klasični tiskani obliki, kjer se pazi na jezikovni, vizualni in siceršnji izgled, izhaja trikrat letno. To ni le nenavadno, to je čudovito. Prav tako je nenavadno čudovito, da Mladika – če ta hip nepošteno in neupravičeno zanemarimo mentorstvo, ki je seveda ostalo v profsorskih rokah – nastaja izključno na pobudo in z delom dijakov. Vsebinski koncept, vizualna zasnova in oblikovanje, urednikovanje, iskanje primerne tiskarje in še marsikaj, kar je potrebno, da izide nova številka, je v rokah ledinskih dijakov. Mladika nam tako dokazuje, da egoistično ustvarjanje le zase nikoli ne more nadomestiti širine in kvalitete tistega, kar delamo za vse nas. Mladika je torej posledica in kreator ledinskega vsakdana.

Kljub slogovni odvezi, ki sem si jo podelil na začetku, me je ves čas pisanja prevečala dilema, ali ne bi bilo smiselno malo skrajšati povedi, poiskati običajnejše besedne zveze, zapisati torej tako, da bi šlo v sodobno uho in da obilje vejic ne bi motilo na kratka sporočila vajeno oko. A na koncu je zmaga misel, naj branje tega besedila zahteva malo truda, in ta trud naj bo tribut in poklon vsem snovalcem, ki so v zadnjem pol stoletja zaslužni za našo Mladiko. In ki so v vsaki izdani številki dokazovali, da je mladim mar za žlahtnost in izjemnost našega jezika in da znajo z njim in iz njega ustvarjati čudesa.

Roman Vogrinc,
ravnatelj

06 *mi, ledinci*

10 *oni, profesorji*

12 *vac ap*

22 *sredica*

44 *dobri, boljši, ledinci*

48 *50-letnica Mladike*

54 *horoskop*

56 *poezija*

60 *zakulisje*

Anja Vrtačnik
fotograf / Filip Živković

Vedno je pot, na kateri boš uspešen.

Po navadi je uvodna beseda tisti članek v Mladiki, ki mi ga je najtežje napisati, saj je to pravzaprav prva stvar, ki jo bralci vidite, zato ima poseben pomen. Pa ne vem, ali je tako zaradi mojega perfekcionizma ali pa razlog tiči kje drugje.

Zadnji meseci so bili naporni in mislim, da se s tem lahko strinjajo (skoraj) vsi dijaki Gimnazije Ledina. Ko uspemo odpisati vse redne teste, ki nam jih ponudi december, pridejo na vrsto že roki za popravljanje in izboljševanje ocen, za katere se mi zdi, da so vedno bolj obiskani. Občutek imam, da vsakič ko pišeš dodaten test iz neke snovi, znaš manj. Mogoče se z mano celo kdo strinja. Moj december je bil "zafilan" s prekomerno količino rogljičkov in kave, pomočjo pri dijaški skupnosti in seveda z vsemi rednimi testi in spraševanji; in priznati moram, da mi je močno odleglo, ko so se začele počitnice in sem se dejansko prvič po dolgem času naspala. Včasih se vprašam, kaj sploh je smisel tega, da ne spimo in se tako "sekiramo" in učimo stvari, ki nam (nekatere) nikoli ne bodo prišle prav v življenju, no, razen če bomo profesorji ali pa bomo svojim otrokom nudili dodatno učno pomoč. Potem pa se zavem, da je vsaka stvar za nekaj dobra. Tudi če nam v prvem poskusu ne uspe doseči tistega, kar si želimo, nam bo pa v naslednjem ali pa še v naslednjem in tako naprej. Nekje sem prebrala misel, da lahko greš skozi okno, če se ti vsa vrata zaprejo.

Sporočila bi vam torej rada, da je vedno pot, na kateri boš uspešen, četudi se ti na začetku ne zdi tako. In na podlagi te misli želim vsem dijakom in profesorjem pa tudi vsem drugim, ki berete Mladiko, čim bolj uspešno in produktivno leto. Verjamem, da nam bo uspelo!

Anja Vrtačnik,
urednica Mladike

razred

1. e

za katero vprašanje upaš,
da ti ga ne bom postavila

ne vem

kaj si želela postati, ko si bila majhna

zdravnica ali kirurginja
(nekaj v povezavi z medicino)

kateri mesec v letu bi bila

julij

če bi lahko šla na kosilo s katerokoli
osebo, kdo bi bil to

Jamie Campbell Bower

katero borilno veščino bi trenirala

karate

hrana, ki je še nisi poskusila, pa bi jo

bele jagode

citat

Love is composed of a single
soul inhabiting two bodies.
– Aristotel

Sara Šega

razred

1. d

za katero vprašanje upaš,
da ti ga ne bom postavila

upam, da ne bo kakšnih osebnih vprašanj

kaj si želel postati, ko si bil majhen

režiser

kateri mesec v letu bi bil

julij

če bi lahko šel na kosilo s katerokoli
osebo, kdo bi bil to

Lindsey Vonn

katero borilno veščino bi treniral

kung fu

hrana, ki je še nisi poskusil, pa bi jo

papaja

citat

Laž ima kratke noge.

Žiga Regally

razred

2. d

za katero vprašanje upaš,
da ti ga ne bom postavila

kakšne ocene imaš v šoli

kaj si želela postati, ko si bila majhna

nič, uživala sem v mladosti

kateri mesec v letu bi bila

april

če bi lahko šla na kosilo s katerokoli
osebo, kdo bi bil to

Challe Salle

katero borilno veščino bi trenirala

šah

hrana, ki je še nisi poskusila, pa bi jo

gobe

citat

Trdo delo še nobenega ni ubilo,
toda zakaj tvegati.

Triša Logožar

razred

2. f

za katero vprašanje upaš,
da ti ga ne bom postavila

za katero vprašanje upaš,
da ti ga ne bom postavila

kaj si želel postati, ko si bil majhen

smetar

kateri mesec v letu bi bil

november

če bi lahko šel na kosilo s katerokoli
osebo, kdo bi bil to

Hugh Jackman

katero borilno veščino bi treniral

kung fu

hrana, ki je še nisi poskusil, pa bi jo

ramen

citat

No pain, no gain.

Lan Roženberger

razred
3. f

za katero vprašanje upaš,
da ti ga ne bom postavila

na kateri faks se nameravaš vpisati

kaj si želela postati, ko si bila majhna

zdravnica

kateri mesec v letu bi bila

julij

če bi lahko šla na kosilo s katerokoli
osebo, kdo bi bil to

Luka Dončič

katero borilno veščino bi trenirala

kikboks

hrana, ki je še nisi poskusila, pa bi jo

polži

citat

Expect problems,
eat them for breakfast.

razred
3. e

za katero vprašanje upaš,
da ti ga ne bom postavila

ne vem

kaj si želel postati, ko si bil majhen

avtomehanik

kateri mesec v letu bi bil

december

če bi lahko šel na kosilo s katerokoli
osebo, kdo bi bil to

Sara

katero borilno veščino bi treniral

karate

hrana, ki je še nisi poskusil, pa bi jo

kaviar

citat

Do not complain,
before you try it.

razred
4. c

za katero vprašanje upaš,
da ti ga ne bom postavila

zakaj nekateri kozmični žarki vsebujejo
visoke energije, če v bližini Zemlje ni
dovolj močnih izvorov, kozmične žarke
iz oddaljenih izvorov pa bi absorbiralo
kozmično mikrovalovno prasevanje

kaj si želela postati, ko si bila majhna

detektiv

kateri mesec v letu bi bila

julij

če bi lahko šla na kosilo s katerokoli
osebo, kdo bi bil to

Indiana Jones

katero borilno veščino bi trenirala

jo že – kung fu

hrana, ki je še nisi poskusila, pa bi jo

kruh lembas

citat

It simply isn't an adventure worth telling,
if there aren't any dragons.

razred
4. g

za katero vprašanje upaš,
da ti ga ne bom postavila

a bi šel z mano ven

kaj si želel postati, ko si bil majhen

ne propadi

kateri mesec v letu bi bil

junij

če bi lahko šel na kosilo s katerokoli
osebo, kdo bi bil to

Boris Čeh

katero borilno veščino bi treniral

krav maga

hrana, ki je še nisi poskusil, pa bi jo

pečeni škorpijoni

citat

Nisam gay al' DJ jebi me u glavu.
– Krankšvester

predmet
biologija

v katerem časovnem obdobju bi živeli
v današnjem

kateri planet v vesolju bi bili
Zemlja

vaš najljubši pisatelj ali pisateljica
Svetlana Makarovič

kaj bi od jutri naprej počeli v življenju, če bi danes zadeli na loteriji
razmišljala, kako ta denar pametno zapraviti

katero jed ste poskusili in je ne boste nikoli več
meso sesalcev in ptic

citāt
Jih je zelo veliko, ker so vse modre besede že izrečene in zapisane.

Veronika Babič

novinar / Anastasija Lazarevič
fotograf / Loti Rajič

predmet
informatika

v katerem časovnem obdobju bi živeli
v današnjem, saj je za življenje najvarnejše in najudobnejše

kateri planet v vesolju bi bili
Gea

vaš najljubši pisatelj ali pisateljica
nimam najljubšega pisatelja, rada pa berem zgodovinske knjige

kaj bi od jutri naprej počeli v življenju, če bi danes zadeli na loteriji
potovala

katero jed ste poskusili in je ne boste nikoli več
vampi

citāt
Vsaka palica ima dva konca. In citat, ob katerem mi naraste pritisk: Don't do it, if you can't handle it.

Betka Burger

Francoska izmenjava

Manca Kraševac in Maša Omahen

Ste se kdaj spraševali, kako bi bilo preživeti teden dni v življenju nekoga drugega? Živeti v njegovem domu, obiskovati njegovo šolo in se družiti z njegovimi prijatelji? Točno to so izkusili naši francoski prijatelji iz majhnega burgundskega mesta Montceau-les-Mines.

Po dolgih mesecih čakanja in spoznavanja na družabnih omrežjih se je v soboto, 20. oktobra 2018, njihov avtobus končno prikazal izza vogala naše Ledine. Pričakali smo jih skupaj s starši in se po kratkem sprejemu s prigrizkom polni adrenalina odpravili zabavat vsak po svoje. Sledil je vikend z družino, ki ni vključeval le ogleda znamenitosti domačega kraja in Slovenije, temveč tudi druženje z družino gostiteljico in učenje tujega jezika (Francozi angleščine, Slovenci francoščine). Bistvo izmenjave ni le predstavljanje domače kulture tujcem, temveč tudi to, da se spomnimo, koliko nam ta pomeni.

V tednu, polnem zabave, obiskov zanimivih in manj zanimivih muzejev, naravnih znamenitosti in druženja, smo poleg novih prijateljev iz Francije spoznali veliko novih ledincev ali pa se še bolj povezali s starimi znanci. Med drugim smo obiskali Bled, Škocjanske jame, etnografski muzej ter muzej planinstva v Mojstrani. Zadnji dan so si najbolj pogumni med nami kljub nizkim temperaturam upali skočiti v slovensko morje. Čeprav se nam je včasih zdelo, da so razlike med nami in francoskimi prijatelji zelo velike, nismo obupali. Učili smo se potrpežljivosti in sprejemanja drugačnosti, kar je danes zelo pomembna sestavina družbe. Tudi če govorimo drug jezik in naše korenine izvirajo od drugod, smo si vsi želeli isto – da bi se imeli karseda dobro in da bi doživeli veliko prijetnih dogodivščin, ki bi se nam za vedno vtisnile v spomin.

Nekaj vtisov slovenskih in francoskih dijakov o izmenjavi

Sara: *"Včasih je bilo naporno, ampak dobra volja Francozov je popravila vse."*

Maša: *"Izmenjava s Francozi je bila ena boljših stvari, ki so se mi zgodile na Ledini. Komaj čakam, da tudi mi odpotujemo v Francijo in doživimo še drugi del izmenjave."*

Paola: *"Kar zelo cenim pri Slovencih, je, da ste izredno prijazni, gostoljubni in spoštljivi ter potrpežljivi do vseh."*

Lucie: *"Vaša šola se zelo razlikuje od naše, pravzaprav mi je vaša veliko bolj všeč. Vse je tako sproščeno. Zelo zabavni sta se mi zdeli likovna in glasbena delavnica. Pozitivno presenečena sem nad znanjem angleščine slovenskih dijakov."*

Miha: *"Nad Francozi sem navdušen. Izkazalo se je, da mnogo stereotipov, ki sem jih poznal, za njih ne velja. So zelo kulturni in vljudni. Res se veselim obiska Francije."*

sur le Pont du Dragon
fotograf / Jakob Žunter

Jaka Kambič
fotograf / Loti Rajič

Ledinska čestitka

Mateja Ceglar

Tako kot vsako leto nas je tudi letos v praznično vzdušje popeljala prireditev, ki se je veseli vsak ledinec. To je seveda Ledinska čestitka. Enaindvajsetega decembra 2018 so dobro izvedene točke marsikomu privabile nasmeh na obraz, hkrati pa nam dale vedeti, da je božič pred vrati.

In tokratna tema? Če se vaš odgovor glasi "kviz", se niste zmotili, ta je namreč potekal skozi celotno prireditev, v njem pa so bili predstavljeni znani, posebni in izjemni ledinci. Kviz in prireditev sta vodila profesorica Veronika Babič in profesor Uroš Cotman, ki nista samo poskrbela, da je vsak nastopajoči vedel, kdaj ima priložnost, da zasije, temveč tudi, da smo debelo pogledali, ko sta razkrila svoj pevski talent.

No, seveda smo bili priča tudi drugim točkam. Letos so nas zabavali: Sokolčice, Jaka Kambič, Ela Vindiš in Tim Topić, Niko Komac, razred 3. a, Brin Smole, Vigor Ilič in Boris Čeh, Maj Vrhovec, Val Nograšek in profesorji, ki so zaplesali, na koncu pa je za žur poskrbel bend Predators. Nekateri so nas spravili v smeh, drugi očarali s svojim talentom, vsem pa moramo priznati, da so se izkazali.

Čestitke je bilo skorajda prehitro konec, a potolažilo nas je dejstvo, da je oznanila začetek težko pričakovanih počitnic. Teh pa ne bi mogli začeli lepše, kajne?

razred 3. a
fotograf / Loti Rajič

ples profesorjev
fotograf / Loti Rajič

Val Nograšek
fotograf / Loti Rajič

ples profesorjev
fotograf / Veronika Iglič

inkarnacija Freddieja Mercuryja (profesor Uroš Cotman)
fotograf / Loti Rajič

voditelja profesorja Vernoika Babič in Uroš Cotman
fotograf / Loti Rajič

Vigor Ilić
fotograf / Loti Rajič

Ela Vindiš in Tim Topić
fotograf / Veronika Iglič

*gost Vasja Čepič v družbi profesorice Darinke Avbar Kosovelj
fotograf / Loti Rajič*

Okrogla miza ob 50-letnici Mladike

Mateja Ceglar

Petnajstega novembra 2018 je na Gimnaziji Ledina potekala okrogla miza v čast 50-letnice šolskega časopisa. V diskusiji so sodelovali dijaki Tim Topić, Jure Žigon in Filip Živković, ki so na pobudo prvega od naštetih ustvarili film ob Mladikinem jubileju. V drugem delu pogovora pa sta sodelovala nekdanji urednik Vasja Čepič ter nekdanja mentorica, profesorica Nadja Gliha Olenik.

Dogodek se je začel s filmom omenjenih dijakov. Izdelek nosi naslov M50 in v zaokroženi metaforični celoti predstavi razvoj Mladike skozi tri obdobja: klasično dobo (60. in 70. leta), moderno dobo (80. in 90. leta) in sedanjost (od leta 2000 naprej). Film nam obdobja predstavi s tremi igralci in tremi različnimi lokacijami: klasično dobo predstavlja Narodna galerija, moderno dobo Moderna galerija, sodobnost pa Muzej sodobne umetnosti. Nekaj sekvenc je bilo posnetih še v Narodni in univerzitetni knjižnici. Ob skrbno izbrani glasbeni podlagi in nešteti urah urejanja posnetkov je bil uspeh filma zagotovljen.

Po kratki razpravi o M50 sta v ospredje prišla še Vasja Čepič, nekdanji urednik, zdaj pravnik v organizaciji Transparency International Slovenia, in profesorica Nadja Gliha Olenik. Z nami sta delila zanimiv vpogled v to, kakšna je bila Mladika nekoč, in nas privedla do spoznanja, da so se časi kar precej spremenili. Zaupala sta nam tudi nekaj smešnih anekdot, ki so nedvomno polepšale konec druženja.

Intervju s profesorjem matematike Urošem Cotmanom

Petra Omahen

Uroš Cotman je profesor matematike in oče petih fantov. Dijaki, ki jih uči, vedo, da profesor ne začne ure, dokler niso vsi v razredu. Rad ima vroče čaje, predvsem zeliščne, ki jih pije skoraj vsako uro. Razumljivo, nekako pač mora poskrbeti, da v telo povrne tekočino, porabljeno med kolesarjenjem v službo. Na prvi dan sneženja nas vsakič "razveseli" s predvajanjem vsem znanega komada Bela snežinka.

Ali ste bili že kot predšolski otrok navdušeni nad matematiko?

Logično.

S čim ste se takrat največ ukvarjali?

S preizkušanjem, kakšne živce imajo moji starši. Bil sem nadpovprečno tečen otrok, za vas dijake pa sem mogoče še vedno.

Kako so bile videti vaše prve ure, ko ste prestopili prag šole?

Šola je bila zame večni jok. Nekajkrat sem celo pobegnil domov, se skril za vrata v svoji sobi in čakal, da se je mama vrnila iz službe. Želel sem biti kjerkoli razen v šoli, ki sem jo videl kot mučenje. Še danes se mi zdi, da fantje v osnovni šoli trpijo zaradi ženske usmerjenosti pouka.

Ali so tudi vaši sorojenci navdušeni nad matematiko?

Moji sestri nimata pojma o matematiki, z bratom pa se da pogovarjati tudi o matematičnih temah.

Kdo vas je navdušil nad matematiko?

Moj navdih je bila babi. Med najinimi urami učenja matematike se je vedno pretvarjala, da hitro računa, a še vseeno počasneje od mene, in tako sem bil zelo ponosen nase, ker sem jo premagoval.

Ali ste imeli pri kakšnem predmetu težave?

Veliko težav sem imel pri angleščini. Ob koncu osnovne šole sem angleško znal reči le I´m Jerry and I´m from New York, v testih pa je učiteljica od nas zahtevala mnogo več. Menim, da v šoli nimaš težav s predmetom, ampak s profesorjem, ki ta predmet uči. Če bi imel boljšo učiteljico, sem prepričan, da bi tudi angleščino bolje razumel. Sicer se tega predmeta doma nisem pretirano učil, popravnih izpitov pa vseeno nisem imel, ker sem zelo lepo pel.

Koliko truda, učenja ste vložili v svoj študij?

Vanj sem vložil ogromna truda. Dišal mi je denar, zato sem pogosto opravljal študentska dela, veliko smo se potepali tudi s pevskimi zbori. Mnogokrat sem se moral za izpite učiti sam, brez vaj. Na faksu mi je bilo všeč, ker smo tam pogosto igrali tarok in ročni nogomet. Zagotovo so mi bili všeč tudi profesorji. Do vseh profesorjev sem čutil strahospoštovanje.

Zakaj ste se odločili postati učitelj?

Bolj "družinskega" poklica si nisem mogel zamisliti. Vedno pa sem hotel imeti družino.

Ali se vam zdi, da ste dober profesor, da so dijaki zadovoljni z vašim načinom dela?

Prepričan sem, da ja. Bil bi presenečen, če ne bi bili zadovoljni.

S čim se ukvarjate v prostem času?

Beseda šola izhaja iz grške besede skholé, ki pomeni "prijetno preživljanje prostega časa", zato je moj odgovor na to vprašanje: V prostem času poučujem na Gimnaziji Ledina.

Kdaj ste začeli peti?

Kot otrok, ko smo praznovali rojstne dneve, nekaj malega pojedli, potem pa dolgo v noč peli ljudske pesmi, ki smo jih poznali. Trenutno sem član moške vokalne skupine Adam Ravbar.

Ste na tem področju že osvojili kakšne nagrade?

Na pevskih tekmovanjih je vedno "kuhinja" – če poznaš komisijo ali pa komisija pozna tvojega učitelja petja, si dober. Takšne so bile moje izkušnje. Trikrat sem prejel zlato plaketo in visoko število točk. Je pa s petjem tako kot z matematiko: več vaje, boljši uspeh.

Ali načrtujete še kakšen naraščaj?

Pri petih fantih ni simetrije, seveda potrebujem še pet punčk (smeh).

Če bi se morali danes spet odločiti za poklic, bi bila izbira ista?

Ja, to je moja sanjska služba.

Kaj je še na vašem seznamu ciljev?

Rad bi še vsaj 13.000 ljudi naučil, kaj je pomen diskriminante.

Kateri razred imate najraje?

Prvi a, saj kot razrednik ne smem reči kaj drugega.

Kako se počutite, ko dijaki ponavljajo vaše teste?

Enako kot vojak sredi 19. stoletja, ko ustrelil s puško in zgreši, potem pa mrzlično spet nabije puško in upa, da ga v tem času nihče ne ustrelil.

Kaj menite, zakaj dijaki ne znajo matematike?

Kaj?! Imam občutek, da moji dijaki matematiko znajo, saj v povprečju štiri ure na teden delamo matematiko. Predstavljajte si, kaj uspešen dirigent naredi z zborom v štirih urah na teden!

Ali so se čistilke in ravnatelj že kdaj pritožili čez umazano steno pod vašo tablo?

Kdor dela, greši. Mogoče se bodo začeli pritoževati, potem ko bodo prebrali intervju in šli pogledat, o kateri steni je govora. Meni se zdi zelo lepa, ker se na njej zrcali ves vaš trud, na njej se vidi, da v potu svojega obraza ustvarjamo matematiko. Zame je dokaz za rek: Preko trnja do zvezd. Je pa res, da bi en žleb rešil marsikaj.

*Uroš Cotman, profesor matematike
fotograf / Filip Živković*

Kot otroci smo poznali le majhno število poklicev, npr.: učitelj, zdravnik, veterinar, gasilec, policist ipd. Do sedaj se je naše obzorje že nekoliko razširilo in spoznali smo še druge poklice, npr.: odvetnik, psiholog, fizioterapevt, arhitekt in še mnoge druge.

Poklicev je ogromno, skozi čas celo vedno več, saj se svet predvsem zaradi tehnološkega in znanstvenega razvoja zelo hitro spreminja. Temu se prilagajajo tudi poklici, nenehno nastajajo novi, nekateri stari pa žal izginjajo.

Do sprememb prihaja zaradi procesov globalizacije, avtomatizacije, robotizacije in sprememb v svetovni demografiji in ekologiji. Čeprav se v šoli učimo tako o prvi kot o drugi industrijski revoluciji, pa ne gre spregledati tretje, četrte in celo že pete industrijske revolucije, ki jih najbolj označujejo obnovljivi viri energije, razvoj umetne in samoučeče se inteligence, robotika, 3D-tisk, genetika, nanotehnologija ter bločne verige (blockchain). Ta razvoj seveda ogroža številne "stare" poklice in dejavnosti, kot so telefonska prodaja, prodaja avtomobilskih zavarovanj, tajniki, kmetovalci, strežno osebje, športni sodniki ipd. Počasi izginjajo vsi tisti poklici, ki zahtevajo predvsem ročno delovno silo, ponavljajoča se opravila, ki jih lahko razstavimo na posamezne preproste avtomatizirane in robotizirane delovne operacije.

Najmanj ogroženi oz. najbolj "varni" pa so poklici, ki zahtevajo ustvarjalnost in dobro poznavanje človeka, njegovih potreb, vedenja, čustev ipd. Pogosto gre za poklice, kot so učitelj, zdravnik, koreograf, svetovalec, terapevt in drugi, pri katerih sta potrebna medčloveška empatija in konec koncev včasih tudi sposobnost manipulacije.

Priče smo (in bom!) nastanku in razvoju novih poklicev. Danes že lahko najdemo nanozdravnika, investicijskega bančnika, razvijalca softwara, specialista za 3D-tiskanje, upravljavca dronov, podatkovnega rudarja, specialista za zasebnost, upravljavca ali urednika socialnih medijev, idejnega menedžerja, referenta za srečo zaposlenih, organizatorja logistike ipd. To so novi poklici, ki jih delodajalci že potrebujejo. Kateri poklici pa še(le) prihajajo? V prihodnosti bomo delali kot agenti za človeške organe, psihoterapevti za smrt, profesionalni prijatelji, inženirji za selitev živali, genetski svetovalci in še in še. Delali bomo nekaj v skladu s potrebami družbe, ki jih bosta narekovala razvoj znanosti in tehnologije. V novem svetu nikakor ne bodo potrebni le strokovnjaki z naravoslovnimi in s tehničnimi znanji – brez humanistov in družboslovcev nikakor ne bo šlo. Prav zato globalni tehnološki velikani, npr. Google, že danes intenzivno zaposlujejo prav humaniste, natančneje antropologe.

Ko se prijavljamo na razpisano delovno mesto, moramo izpolnjevati določene pogoje, kot so izkušnje, stopnja izobrazbe, kognitivne, fizične in tehnične sposobnosti, osebnostne lastnosti in izkušnje. Toda delodajalcev vedno pogosteje ne zanimajo le ti kriteriji; želijo si nekoga, ki ima komunikacijske, vodstvene, organizacijske, multikulturne sposobnosti, ki zna delati v skupini, je prilagodljiv, zna raziskovati ter prepoznavati bistvo, ima socialno inteligenco in zna razmišljati izvirno. Poleg znanja, ki je in bo naš najpomembnejši adut, bomo potrebovali tudi druge sposobnosti, ki jih pridobivamo in razvijamo (predvsem) v življenju zunaj šole.

Če še ne veste, kaj bi v življenju počeli, ali pa ste zbegani, ker ne želite postati odvetnica ali zdravnik (kot vaši starši na primer), globoko vdihnite in izdihnite. Po poklicu boste lahko skoraj dobesedno karkoli, najverjetneje pa nekaj, česar danes še ni.

O Ledini

Isabela Rizvić

Sredina četrtega letnika je. Zbiram spomine, užitke in tegobe, ki mi jih ponuja Ledina. Še nekaj mesecev je pred mano, ampak letos se zavedam, da moram vse, kar je Ledina, in vse, ki so Ledina, zajeti v polnosti. Zajeti z vsemi čuti, da bodo spomini čim dlje živeli in nikoli zbledeli.

Draga Ledina,

pred dobrimi tremi leti si postala tudi moja šola. Bila si obveznost, nekaj novega, vznemirljivega in hkrati stresnega. Dala si mi mladostno svobodo in me obenem priklenila nase. Če sem hotela ostati del tebe, sem morala za to nekaj narediti. Globoko si mi poplačala moj trud. Dala si mi nova poznanstva, pokazala si mi čudovite kraje, dala možnost, da se še naprej izražam s pisanjem in z igranjem, predvsem pa si mi dala ljubezen. Vem, da zveni nenavadno, da lahko v šoli odkriješ toliko lepih stvari, ampak znajo se pojaviti kar same, kar naenkrat.

Sprva sem bila izgubljena, kot je najbrž večina ljudi, ko pridejo v novo življenjsko obdobje. Ugotoviti je bilo treba veliko stvari, ki morda z današnje življenjske perspektive nimajo velikega pomena, a je ta še kako velik, ko si prestrašen prvošolec ali prvošolka. Kako najti pravo družbo, kje preživljati odmore, koliko dela vložiti v šolo in kako izbrati ustrezen krožek ali ekskurzijo. Odgovori na ta vprašanja ne pridejo v prvem tednu prvega letnika, pravzaprav sem jih po koščkih zbirala vsa štiri leta.

Prijateljstva pridejo in odidejo, najboljša ostanejo ali pa zaspijo in spet zaživijo. Odmori so najbrž najljubši del pouka mnogih dijakov, ker je to čas za pogovor, kratko sprostitev s prijatelji in seveda malico. Lahko pa pomenijo samo dodaten čas za učenje, če smo decembra ali maja.

Med odmori prav pridejo tudi številni kotički, ki se skrivajo povsod po šoli. V iskanju družabnega vzdušja lahko obiščemo sivo sobo, v želji po spancu nas v svoj oblazinjeni objem povabi zelena soba, če si želimo živalske družbe, pa je prava izbira biološki kotiček. Umetniška ustvarjalnost med drugim domuje v dijaškem kotičku, kjer lahko svoje ime, risbo ali zanič vic napišemo ali narišemo na ustvarjalno steno. Mir lahko najdemo zgoraj v knjižnici, v varnem zavetju knjig ali pa na kavču v dnevni sobi pred knjižnico (kavč je strateško zelo dobro postavljen, saj pride prav po gori stopnic, ki vodijo do vrha).

Koliko dela vložiti v določen predmet, je stvar, ki je odvisna od posameznika, ocena pa je navsezadnje samo številka. Odločila sem se, da je brez veze kravžljati si živce zaradi stvari, ki niso življenjskega pomena. Potrebovala jih bom še v naslednjih obdobjih življenja.

Krožki so zelo pogosta reč na Ledini in mislim, da so dovolj raznovrstni, da se človek najde vsaj v enem. Mene je že v prvem letniku navdušil francoski gledališki krožek, ki me je ogromno naučil in mi polepšal marsikatero petkovo popoldne. Ekskurzij je skoraj toliko kot krožkov. Če imate možnost, se udeležite vsaj kakšne. Priporočam ekskurzijo v Bosno in Hercegovino, za katero pa boste morali najprej prilesti do četrtega letnika.

Skratka, Ledina je polna vsega, polna lepih stvari, novih priložnosti, dobrih ljudi. In našla sem jo marsikje, ne samo na Resljevi 12. V svojih prijateljih, v ljubezni, v ustvarjanju, na svojih stenah, v svojih mislih in v svojih upih. Zlezla mi je pod kožo in marsikdaj sem upala, da čas slovesa ne bi prišel hitro.

Hvala, Ledina.

V mehiški zvezni državi Oaxaci, v domorodnih skupnostih plemena Zapotec v Juchitánu, obstajajo trije spoli: ženski, moški in "muksi". Mukse so bili tu priznani že v času pred kolonizacijo Amerike, zato si tukajšnji prebivalci življenja brez njih pravzaprav ne znajo predstavljati. V tej regiji večina ljudi še danes govori avtohtoni jezik plemena Zapotec. Jezik, tako kot angleščina, nima slovničnih spolov. Obstaja samo ena oblika za vse ljudi. Mukse sami sebe preprosto jemljejo kot tretji spol. Obstajajo moški, ženske in nekaj med njimi – mukse.

Beseda "muxe" izvira iz španske besede za žensko – "mujer", s katero označujejo moške, ki že od mladih nog čutijo, da so ženske, ujeta v moško telo, in tudi živijo kot ženske. Moško-ženska oblačila azteških duhovnikov, majevski bogovi, ki so bili hkrati tako moški kot ženske, kažejo na to, da Mehika ljudi mešanega spola pozna in sprejema še iz časov pred Krištofom Kolumbom. Španski kolonizatorji so v 16. stoletju večino takratnih navad izkoreninili in prebivalce nasilno spreobrnili v katoličane. Toda obstoj mešanih identitet na območju Juchitána, kjer je tradicija še zelo živa, se je obdržal vse do danes.

Zelo težko je opisati, kdo pravzaprav je mukse. Če ne poznamo kulture in zgodovine plemena Zapotec, si to zelo težko predstavljamo. Koncept muksov obstaja le v regiji Istmo de Tehuantepec, kjer so pomemben del skupnosti. Ena izmed legend pravi, da so padli iz žepa sv. Vincencija Ferrerja, zaščitnika Juchitána, ko je šel skozi mesto, kar po mnenju domačinov pomeni,

da so se rodili pod srečno zvezdo. Druga različica legende pravi, da je sv. Vincencij Ferrer nosil tri vreče: eno z ženskimi semeni, eno z moškimi in eno, kjer so bila ženska in moška semena pomešana. Tretja vreča naj bi bila preluknjana in je v Juchitánu puščala semena dveh spolov, zato je tu toliko muksov. V bistvu lahko rečemo, da je mukse katerakoli oseba, ki se je rodila kot moški, vendar ne deluje moško. Vse, ki jih v našem svetu poznamo kot transvestite, transseksualce in geje, bi lahko vključili v kategorijo mukse.

Muksi so prisotni na vseh področjih življenja v Juchitánu, najpogosteje pa prevzamejo tradicionalno žensko vlogo: prodajajo na tržnici, vezejo in kuhajo. Vsi pa svoje identitete ne doživljajo na enak način: nekateri se oblačijo kot lokalne prebivalke in jemljejo hormone, ki spremenijo njihovo telo, drugi se raje oblačijo kot moški in svoj status pokažejo s preprostimi ličili in lakiranimi nohti, nekateri pa se oblačijo podobno kot drag queeni. Kar pa jih druží, je pomembno dejstvo, da jih družba sprejema. Mnogi so mnenja, da obstajajo tudi drugod, vendar so tu bolj spoštovani, zato so lahko vidnejši in imajo pomembno vlogo v skupnosti. Ljudje jih ne jemljejo kot tretji spol, ampak bolj kot socialni spol. Še več, mnogi verjamejo, da imajo muksi posebne intelektualne in umetniške darove.

Juchitán je po vsej Mehiki znan po močnih in ponosnih ženskah. Tradicionalno so ženske tiste, ki ravnajo z denarjem, ki ga moški prinesejo domov. Moški so kmetje ali ribiči, ženske pa na trgu prodajajo, kar moški proizvedejo. Ko so moški na morju ali polju, ženske pa na trgu in nihče ne more skrbeti za gospodinjstvo in družino, vskočijo muksi. Nekateri celo pravijo, da je za mater blagoslov, če je njen sin mukse, saj ji bo lahko pomagal pri hišnih opravilih in poskrbel za mlajše brate in sestre. Še več, muksi ne smejo biti v dolgotrajnih razmerjih ali se poročiti, da lahko ostanejo s svojimi materami in jim pomagajo, ko so starejše. Veliko jih sodeluje pri pripravi tradicionalnih praznikov, ki so pomemben del lokalnega gospodarstva. Izdelujejo kostume in okraske za praznik "vela", krste in poroke. Nekateri se posvečajo umetnosti in obrti in svoje izdelke prodajajo na tržnici, nekateri pa so učitelji v osnovnih šolah.

Muksi so vedno imeli pomembno vlogo v lokalni katoliški cerkvi. Njihova naloga je priprava cerkvenih dekoracij. V mestu Tehuantepec imajo znotraj cerkve svoje bratstvo. Cerkev je modro sprejela tradicijo treh spolov, ki je močna in globoko zakoreninjena v lokalni kulturi.

Mexico City je bil prva latinskoameriška prestolnica, ki je legalizirala istospolne poroke. Po drugi strani pa Mehika velja za eno izmed držav z najvišjo stopnjo kaznivih dejanj zoper skupnosti LGBTQ+ na svetu. Za mehiško in mednarodno gejevsko skupnost je Juchitán postal simbol strpnosti. Čeprav nekateri domačini še vedno diskriminirajo mukse, ki imajo posledično manj možnosti za študij in zaposlitev, je tradicionalna avtohtona delitev na tri spole navdihnila gibanje LGBTQ+ po vsem svetu.

Muksi so sodelovali tudi v boju za pravice skupnosti LGBTQ+. Amaranta Gómez Regalado, mukse iz Juchitána, je bil lokalni kandidat na volitvah za mehiški kongres. Čeprav ni dobil dovolj glasov, je postal znan kot prvi mehiški kandidat za transseksualce. Še vedno je vpleten v politiko, sodeluje zlasti v kampanjah proti homofobiji in preprečevanju okužb s HIV.

Vsak november muksi preplavijo mesto Juchitán, ko organizirajo velik ples, ki pritegne pozornost meščanov in drugih obiskovalcev. Izberejo svojo kraljico, ki jo tradicionalno okrona župan mesta.

V majhnem mestu Istmo de Tehuantepec vsako leto poteka praznovanje muksov "vela de las intrepidas". Na veli ima vsak mukse svoj prostor z mizami in okraski, kjer sta gostom na voljo hrana in pijača. Praznovanje se začne z mašo v njihovo čast v lokalni cerkvi sv. Vincencija Ferrerja. Po maši se začne tradicionalna procesija po mestnih ulicah. Barvito množico vodi glasbena skupina. Za njimi se v avtomobilih in tovornjakih, okrašenih z rožami, baloni in s papirnimi dekoracijami, pelje še več ljudi. Vrhunec dneva je večerna zabava, ki poteka zunaj mesta. Na praznovanju so muksi, ženske, moški in otroci, oblečeni v tradicionalna oblačila: ženske v vezene bluze, imenovane "huipiles", in moški v bele majice "guayabera". Sledi govor mukse, ki je tisto leto "la mayordomo", glavni organizator vele, ki vsem gostom zaželi dobrodošlico. Včasih glavnega organizatorja na odru spremlja partner, imenovan "mayate". Majati so moški, ki imajo spolne odnose z muksi, vendar sami to niso in se ne štejejo za geje. Po mnenju nekaterih zgodovinarjev muksi nikoli niso morali biti homoseksualci. Znani so primeri, ko so bili heteroseksualni, biseksualni ali neseksualni. Po tradiciji biti mukse ni odvisno od spolne usmerjenosti. To je kulturni spol, družbena funkcija in identiteta.

Noč vele ni posvečena samo muksom, to je tudi noč za vse homoseksualce, ne le za tiste iz zvezne države Oaxaca, ampak za geje z vsega sveta. Juchitán je odprt za vse.

Povzeto po članku BBC The third gender of southern Mexico.

Intervju z Jožetom Suhadolnikom

Anja Vrtačnik in Tim Topić

Jože Suhadolnik je človek mnogih zgodb. Že trinajst let je fotoreporter pri časopisu Delo, včasih pa je fotografiral za jugoslovansko tiskovno agencijo Tanjug in revijo Mladina. Njegove fotografije so bile prve fotografije na naslovnici Mladike. Ledinci pa ga poznamo po nastopu njegove skupine na koncertu Ledina Big time reunion.

Videz Gimnazije Ledina se je v letih, ko ste jo zaključili, bistveno spremenil. Kaj pa njen duh?

Na koncertu, ki je bil tukaj predlani, me je gospa Možina Artač popeljala po šoli in bil sem zelo presenečen. Uredili so podstrešje, ki ga prej ni bilo. Punce se hodijo na stranišče ličit, prej smo hodili tja kadit. Šola je včasih res smrdela po cigaretah.

Kako se spominjate svojih let na Gimnazija Ledina?

Če bi moral oceniti od 1 do 10, bi dal oceno 12. Bilo je super. V drugem letniku sem sicer padel pri matematiki in tako sem na Ledino hodil pet let. Na kratko: bil je en sam žur. Nikoli nismo delali starostnih razlik med prvimi in četrtnimi letniki, ampak smo bili vsi prijatelji.

Se vam je v spomin vtisnil kakšen poseben dogodek iz vaših srednješolskih let?

Sodeloval sem v Podobah trenutkov. To so bile dramske predstave pod mentorstvom že pokojne profesorice Vere Bizjak. Gostovali smo po različnih gimnazijah v Sloveniji in celo zaslužili nekaj denarja, saj je bilo to takrat plačano. S tem denarjem smo na koncu leta organizirali žur pri Veri Bizjak in ji kompletno uničili vrt, saj smo igrali nogomet s solato. Tudi nekaj profesorjev je bilo prisotnih. Trikrat sta nas prišla obiskat policaja, a sta obupala in se usedla ter z nami žurala do jutra. To je bilo leta 1986.

Kako bi se opisali takrat, ko ste še hodili na Ledino?

Takrat smo bili pozerji. Hormoni so naredili svoje. Fotografija je bila dejansko moja vstopnica za komunikacijo.

Predlani smo vas in člane vašega srednješolskega benda dijaki gledali in poslušali na koncertu Ledina Big time reunion. Še igrate? Imate kakšno zanimivo zgodbo z nastopov?

Še igram. Zanimiva zgodba je ravno s tega koncerta, ko je plastenka z vodo priletela na oder, nekaj centimetrov stran od moje glave.

Kakšen fotoaparat ste uporabljali na začetku svoje poti? Kako ste ga dobili?

Kot rečeno fleksaret, kasneje pa zenit. Na prehodu iz osmega razreda v prvi letnik sem dva meseca in pol delal v tovarni Kolinska in zaslužil za prvi Canonov fotoaparat, seveda analogni.

Ste fotografije na začetku razvijali sami? Kako to poteka zdaj?

Od začetka, več kot trideset let, sem sam razvijal fotografije vse do pojava digitalne fotografije. Zdaj to poteka tako, da fotoaparat priključiš na računalnik in pošlješ slike tja, kjer ti jih bodo natisnili.

Vaše prve objavljene fotografije so z začetka 80. let. To je bilo obdobje punka, usnjenih jaken, spranih kavbojk in norih frizur. Z uporno držo so se mladi zavzemali za svobodo govora. Kako je takratno gibanje vplivalo na vaše umetniško izražanje?

Prvo kot prvo, jaz se nimam za umetnika, temveč za kronista. Drugo kot drugo, spranih kavbojk nismo imeli, ker denarja za to ni bilo, nosili smo žametne hlače. Te smo dobili pri Tkanini, saj tudi za Italijo ni bilo denarja. Tja smo hodili samo po digitrone za matematiko. Digitron je podoben današnjemu kalkulatorju. To je bila obvezna oprema v srednji šoli. Ledina je bila takrat zelo napredna, kar zadeva fiziko in matematiko, saj so se drugi učili iz knjig, mi pa smo lahko uporabljali digitrone.

Vaše fotografije sta objavljali jugoslovanska tiskovna agencija Tanjug in revija Mladina. Bili ste stari šestnajst let. Kako je prišlo do tega?

Njihov takratni fotograf me je srečal v Ljubljani na ulici, ko sem imel na rami fotoaparatus. Zanimalo ga je, ali sem fotograf. Odvrnil sem mu, da še nisem, a slikam veliko. Vprašal me je, ali bi lahko namesto njega slikal en mesec, ko gre na dopust, potem pa je ta dopust podaljšal za tri mesece. Tako sem ves čas slikal namesto njega. Takratni ravnatelj na Ledini me je sicer za ušesa, od prihoda na mojo prvo razstavo leta 1984 dalje pa mi je nudil veliko podporo, tako kot vsi drugi, in za to sem jim še danes neskončno hvaležen.

Ste avtor prve fotografije na naslovnici Mladike in mnogih v isti številki. So bile te posnete posebej za Mladiko?

Ne, to je moj osebni arhiv. Profesorica Luškova je prišla na prej omenjeno razstavo fotografij in mi povedala, da bi rada Mladiko malo popestrila.

Leta 1993 ste soustanovili fotoagencijo Bobo. Zakaj?

Namen fotoagencije je bil enostavno imeti večjo kontrolo, večjo svobodo v izbiri dela, pri nadzoru stroškov in tako dalje. Morate vedeti, da so slovenski časopisi še edini časopisi v tem prostoru (od zahodne Evrope do Balkana), ki imajo redno zaposlene fotografe.

Večina vaših umetniških fotografij je črno-belih. Kaj ima črno-bela fotografija, česar barvna nima?

Črno-bele fotografije sem delal tudi takrat, ko je bila barva že zelo razvita. Razlog za to je, da nisem imel denarja za barvne filme in tudi za razvijanje barvnih filmov. Poleg vsega pa je kipar Jakov Brdar rekel, da imajo moje črno-bele fotografije več barve kot vse barvne fotografije skupaj.

V čem se ločita dobra in slaba portretna fotografija?

V empatiji. Portretiranca moraš obravnavati kot prijatelja, ne pa kot predmet.

Analogni ali digitalni fotoaparatus?

Oboje. Jaz ne delam razlike, je pa res, da zadnjih deset let analognih fotografij delam bolj malo.

Kako je digitalna fotografija vplivala na umetniško?

Strahotno, ker so posegi in manipulacije vsakič večje. Danes je dovoljeno vse. V sodobni fotografiji ne vidim več empatije, ampak samo ponavljanje enih in istih vzorcev, in to me moti. Razumem in podpiram, da si fotografi želijo velikih zgodb in dobrih fotografij, ampak mislim, da je glavni problem v Sloveniji trenutno ravno prikrita revščina, in tega se nihče ne spravi delat. S pojavom družbenih omrežij pa so nastale tako imenovane zastojne galerije umetnikov. Zaradi tega se ne loči več med dobro in povprečno fotografijo.

Nam zaupate kakšno anekdoto s fotografiranjem?

Tega je zelo veliko. Mogoče bi izpostavil to, da so me na enem od gospodarskih srečanj v Švici poklicali po analognem telefonu v hotel, da prihaja Mihail Gorbačov, takratni predsednik Sovjetske zveze, in sem zdrvel s kolesom po klancu navzdol do sprejema. Ker sem tako drvel, sem se zaletel v njegovo delegacijo in zrušil dva njegova varnostnika ter tudi sebe z vso opremo vred seveda. Varnostniki so me takoj prijeli, češ da gre za teroristični napad, ko pa so videli mojo novinarsko izkaznico ter ugotovili, da sem fotograf, mi je sam Gorbačov dal roko in pomagal vstati. Tega ne bom nikoli pozabil. Na žalost pa tega nimam fotografiranega.

Prva ljubezen je fotografija, kaj pa druga?

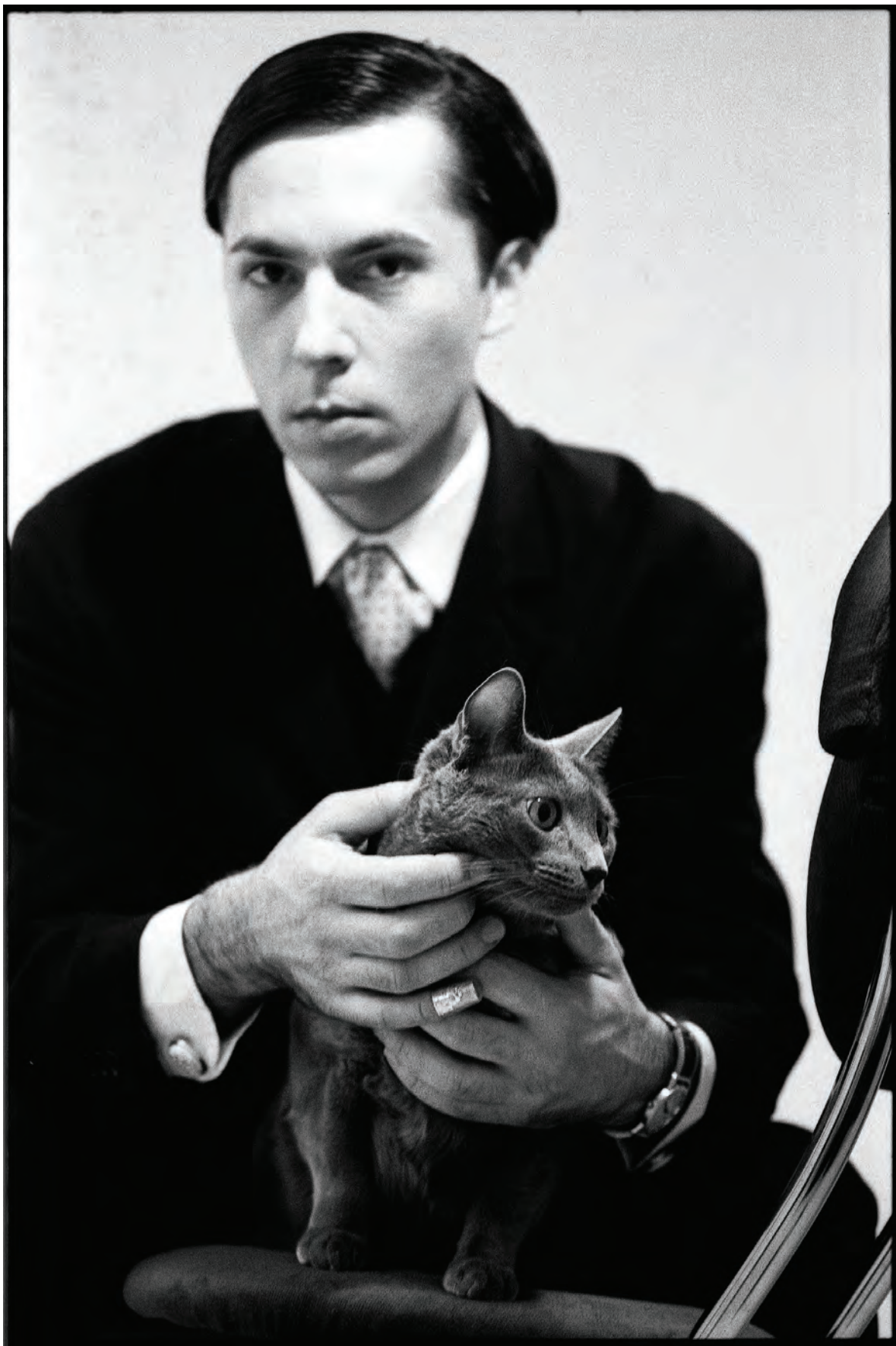
Ne, prva ljubezen je moja družina, druga pa fotografija.

Če bi vam kdo rekel, da mu pokažite samo eno svojo fotografijo, katero bi izbrali?

Prvo fotografijo v svoji prvi knjigi [Portret 1/portret 5], na kateri je slikana moja žena.

Jože Suhadolnik
fotograf / Filip Živković

Alan Hranitelj
fotograf / Jože Suhadolnik

Vanja
fotograf / Jože Suhadolnik

Homofobija

Špela Peterka

Fobija je vrsta anksioznostne motnje, ki se izraža kot močan in vztrajen strah pred nekim predmetom, okoliščinami ali situacijo, običajno nesorazmeren z dejansko ogroženostjo, pravi Wikipedija.

"Adam in Eva!" so vpile jezne ženice in jezni moške pred parlamentom s takšnimi in z drugačnimi protestnimi plakati v rokah. "Ne uničujte družine!" A res? Pokažite mi eno samo družino, ki bi bila uničena zaradi sprejetja novele zakona o zakonski zvezi, ki bi uredila pravni položaj istospolnih parov. Prav nasprotno – ustvarile bi se družine, ki bi živele normalno, vsakdanje življenje. A veste, kaj bi se zares spremenilo? Otrok, ki nujno potrebuje skrbno roko, bi dobil dva pravno priznana ljubeča starša. Da, starša!

"Vsak otrok si zasluži mamo in očeta!" To je ogromna žalitev za vse samohranilke in samohranilce, ki so sami vzgojili super osebe. Torej, ena mama lahko sama vzgaja tri otroke, dve mami pa tega nista zmožni? Poleg tega se pojavljajo trditve, da bi morali imeti heteroseksualni pari pri posvojitvi otrok prednost pred homoseksualnimi, če bi homoseksualci sploh dobili to pravico seveda (z izrazom homoseksualec so tudi v nadaljevanju mišljeni vsi člani skupnosti LGBTQ+). Ne, prednost bi morali imeti osebi, ki sta čustveno, finančno in mentalno sposobni skrbeti za otroka, njuna seksualna usmerjenost tukaj ne igra vloge.

"Za otroke gre!" Lepo, ampak ali kdaj pomislite tudi na otroke, ki so homoseksualci? Koliko vašega sovraštva vsrkajo njihove mlade glave? Ko se nauči, da je z njim nekaj narobe, ker ima rad fanta? Z njo, ki ima rada dekle? Noben otrok se ne rodi homofob, rasist, seksist itd. in zelo me boli, ko opažam, da ga tega naučijo njegovi starši. Argumenta, kot sta "Drugi otroci bodo otroka zafrkavali, ker ima za starša dva očeta ali dve mami!" in "Kako naj homoseksualnost razložim svojemu otroku?", sta popolnoma ignorantska. Kdo z otrokom preživi (v večini primerov) celotno njegovo otroštvo in odraščanje v odraslega in samostojnega človeka? Vi, starši. Vi ste in jim boste zgled. Če mu lahko več kot deset let lažete o Miklavžu, Božičku, dedku Mrazu in zobni miški, mu lahko tudi razložite, da je homoseksualnost nekaj popolnoma normalnega in iskrenega.

"Vzgojen sem, da je družina sestavljena iz očeta in mame. Tako sem bil naučen in nočem sprememb," pravi nekdo, ki v rokah drži novi model Samsunga ali iPhona. Svet se premika naprej s svetlobno hitrostjo. Če bi se nekdo (vključno z mano) preselil sto ali sto petdeset let nazaj, dvomim, da bi preživel brez svoje televizije, radia ali hladilnika. Žalostno je, da smo tako veseli sprememb, kot je izid novega telefona, in tako jezni zaradi spremembe, da bi bila homoseksualnost zakonsko sprejeta. Zakaj se tako močno oklepamo ene spremembe, drugo pa postavljamo na stranski tir? Ko smo že pri vzgoji – v šestdesetih letih prejšnjega stoletja so bili beli otroci vzgojeni, da se temnopoltih ne smejo dotikati, ker so kužni. Da se ne hodi na stranišče temnopoltih zaradi bolezni, ki jih

prenašajo. V nacistični Nemčiji so bili otroci vzgojeni, da so Judje golazen, ki jo je treba pobiti. Pa je bila takšna vzgoja pravilna? Je bila tvoja vzgoja pravilna, da je tvoje mnenje o homoseksualcih danes tako? Ali pa je to samo še eden od bedastih izgovorov za izražanje nestrpnosti?

Se še kdo spomni, kako aktualna je bila ta tema pred dobrimi tremi leti? Referendum o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, s kratico ZZZDR, je potekal 20. decembra 2015. Referendumsko vprašanje na glasovnici se je glasilo: "Ali ste za to, da se uveljavi Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki ga je sprejel državni zbor na seji 3. marca 2015?" Novela zakona bi omogočila zakonsko zvezo istospolnim parom, tudi istospolne zunajzakonske skupnosti bi se obravnavale enako kot raznospolne. Oblikovali sta se dve koaliciji: nasprotniki zakona z imenom Za otroke gre in podporniki zakona z imenom Čas je za. Referendum je bil uspešen in zakon zavrnjen, uradni rezultati so bili razglašeni 16. februarja 2016. Komentar Metke Zevnik, sovoditeljice koalicije Za otroke gre, kot ga je navedlo Delo: "Pred mesecem dni, ko smo začeli, sem rekla Slovenija bo vstala, glasovala in obstala, in to se je zgodilo. In srečni smo, da smo zaščitili naše otroke, da bomo še naprej srečne mame in očetje, stare mame in stari očetje, da bomo vzgajali naše otroke lahko tako, kot želimo, po svojih vrednotah. To je velika vrednost za Slovenijo in srečni smo za vsak glas, za vsakogar, ki ga je podelil našim otrokom."

Človek ne ve, ali bi se jokal ali smejal. Slovenija bi kljub sprejetju zakona obstala. Zaščitili bi otroke, kako že? Morda tako, da bi jim omogočili prestop iz socialno ogroženega okolja v ljubeče družine, ampak v redu, očitno to ni tako pomembno. Ne razumem, zakaj po sprejetju zakona vi NE BI bili srečne mame, očetje, stare mame in stari očetje? Nasprotno, s sprejetjem zakona bi še več ljudi postalo srečnih mam, očetov itd. Ali bi se vzgajanje otrok po vaših vrednotah spremenilo? S tem, ko homoseksualec pridobi pravico, vam ni odvzeto popolnoma nič. Vaša zveza bo enaka, vaša poroka enaka, vaš otrok bo VAŠ. Tudi nobenih dolžnosti ne pridobite. Včasih se zdi, da nekateri ljudje mislijo, da bodo otroke kar začeli pobirati iz družin in jih odpeljali k dvema gejema ali pa k dvema

lezbijkama. In nekateri tako radi poudarjajo, da smo že itak enakopravni in da se homoseksualci vendar lahko poročijo. Da, 6. maja 2016 je bila res zakonsko uveljavljena istospolna partnerska zveza, ki pa partnerjema zagotavlja le določene pravice, ki jih sicer imajo raznospolni pari, ki sklenejo zakonsko zvezo. Doseglo se je to, da se je zmanjšalo število neenakosti, še vedno pa obstaja uzakonjena diskriminacija istospolnih parov in jasna ločitev med homo- in heteroseksualnimi v zakonodaji. Torej ne, nismo dosegli enakopravnosti.

Na mladih svet stoji, pravijo. Bodimo sprememba, ki jo naša država potrebuje, stopimo korak bližje k enakopravnosti. Morda z vidika politike homofobija v Sloveniji trenutno ni aktualna, je pa še kako prisotna v naši družbi. Si res želite imeti v Sloveniji državljane, ki niso enakopravni, temveč obravnavani kot drugorazredni? Želim, da imajo vsi moji prijatelji, ki so geji, popolnoma enake pravice kot jaz, ki sem heteroseksualka. Človekove pravice so bile vse do zadnje izборjene, nobena ni bila podarjena. Če bomo dovolili, da nam jih teptajo in jemljejo, potem smo kot človeštvo res na slabi poti.

In ker že ves članek govorimo o mnenjih, razčistimo, kaj sploh je mnenje. Mnenje je, da ti je rumena barva ljubša kot rdeča. Da ti je lubenica okusnejša kot ananas. Mnenje je tudi, ko se ti profesorjevo ustno ocenjevanje nekoga zdi nepravilno. Ko pa spregovoriš o "mnenju", da se človek po tvojem ne sme poročiti z ljubljeno osebo in z njo vzgojiti otroka – to pač ni več mnenje. To je diskriminacija. In diskriminacija je v Republiki Sloveniji prepovedana.

II. ČLOVEKOVE PRAVICE IN TEMELJNE SVOBOŠČINE

14. člen

(enakost pred zakonom)

V Sloveniji so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino.

Vsi so pred zakonom enaki.

— *odlomek iz Ustave Republike Slovenije* —

To je moja šola.

Anja Vrtačnik

V prihajajočem času informativnih dni sem se v mislih vrnila v čas, ko sem še odkrivala Ledino. To je bilo predlani, zato je bilo lepo poklepetati s fazankama, ki sta se zdaj že privadili na Ledino.

Najprej sem se pogovorila s Katjo, ki sprva ni razmišljala o vpisu na Ledino. Že v osmem razredu se je udeležila informativnih dni, in sicer je poleg Ledine obiskala še eno gimnazijo. Ker tam ni začutila pravega vzdušja, se je odločila, da se v devetem razredu še enkrat prepriča, ali je morda Ledina ostala enaka. Na njeno srečo je to bilo res in tako je pristala na Ledini. Njena sovrstnica Nuša pa s tem ni imela težav, saj je bila Ledina njena prva in edina izbira. Katji se je z informativnih dni v spomin najbolj vtisnil skeč profesorjev in dijakov, ples Sokolčic in govor ravnatelja Romana Vogrinca, Nuši pa je bila zelo všeč zelena soba. Obe sta za Gimnazijo Ledina slišali od nekdanjih ali sedanjih dijakov, ki so ju navdušili zanjo. Izpostavili so predvsem, da se dijaki kljub starostnim razlikam dobro razumejo in si radi priskočijo na pomoč.

Vsi vemo, da je preskok iz osnovne v srednjo šolo zelo naporen. Za nekatere sicer bolj kot za druge, saj prihajamo iz različnih osnovnih šol, ki so različno zahtevne. Dekleti sta tako potožili, da nista navajeni na tri teste na teden, sicer je to redko, a se zgodi. Učita se več kot v osnovni šoli, kar je logično, saj je snovi več kot prej, a imata vseeno dovolj časa tudi za druge stvari, obe sta namreč pripravnici Dijaške skupnosti Gimnazije Ledina. Ko sem ju vprašala, kaj jima je bilo v prvem tednu najtežje, sta izstrelili, da so ju bolele noge zaradi (pre)mnogih stopnic, iskali sta učilnice, spoznavali sošolce in sošolke ter se navajali na nove profesorje in nov učni sistem. Na začetku jima ni bilo všeč, da so roki za popravljanje in izboljševanje ocen na koncu konference, a zdaj se jima to ne zdi slabo, saj imata tako več časa, da se naučita. Zdaj sta se že navadili in na Ledini uživata, no, z izjemo tistih ur, ko profesorji sprašujejo ali pa pišeta teste.

Všeč jima je pestra ponudba interesnih dejavnosti in ekskurzij, ki jih Ledina premore. Tudi na OIV (obvezne izbirne vsebine) sta se že navadili, čeprav jima niso všeč vsa predavanja, a ju žene naprej misel, da bo morda nekaj od tega nekoč uporabno, pa tudi to, da proti koncu šolskega leta prihajajo veliko bolj zanimivi deli (kino, koncerti ...). Pravita, da se za vsakega najde kaj, tako pri OIV-jih kot pri krožkih in ekskurzijah.

Po koncu intervjuja smo ugotovile, da jima na Ledini ni tuje in da (večinoma) radi prideta v šolo. Menita, da lahko na Ledini vsak najde nekaj, kar mu je všeč. Kakršnikoli so interesi dijakov, jih bodo tu lahko razvijali. Nemalokrat se zgodi, da se med dijaki najde skupina z enakimi zanimanji. Sprva se družijo v šoli, kmalu pa tudi v prostem času. Nuši in Katji so všeč barvni, sprostitveni kotički na šoli, dogodki, ki jih organizira dijaška skupnost, ter to, da dijaki poleg pouka svoj čas namenijo tudi zabavi in sprostitvi. Nuša pravi: »Tu se počutim domače. To je moja šola!«

Za pogovor se zahvaljujemo Nuši Šemrl in Katji Zgonec.

Nuša Šemrl in Katja Zgonec
fotograf / Loti Rajič

Gerlitzen – Avstrija
fotograf / Filip Živković

Kako naj dijak uživa v decembru?

Daša Škof

Ja, to je res čas lučk in Miklavža, ampak na žalost je to tudi čas, ko se na naših koledarjih znajde veliko preveč testov in spraševanj (mogoče bi bil primernejši naslov: Ali dijak sploh lahko uživa v decembru?). Ker pa nikoli nisem verjela v pesimizem, ampak bolj v to, da se z dovolj domišljije da doseči vse, sem ta december poskusila poiskati nekaj načinov, s katerimi ta mesec postane manj moreč in bolj prijeten.

Petkove dejavnosti

V nobenem primeru, res nobenem, tudi če dobiš naslednji teden sedem ocen (okej, mogoče takrat pa le), se ne uči ob petkih. To naj bo dan, ko si dejansko vzameš čas zase in po šoli delaš, kar te je volja. Pojdi nakupovat, kvačkat, odpravi se na sprehod s svojim psom ali fantom, pojdi v klub Cirkus, počni res karkoli, kar te ne spominja na šolo.

Nimaš časa za lučke?

Če greš v šolo dovolj zgodaj, jih še lahko vidiš prižgane. Lučke si lahko obesiš na okno v svoji sobi. Če dovolj razjeziš profesorja Pavliho, lahko vidiš lučke tudi v njegovih očeh, ali v Škufčevih, če mu pokažeš kak težek matematični problem (ampak njegove lučke so lučke navdušenja).

Kako naj dijak ohranja koncentracijo med tednom?

Profesor Šmid bi ti predlagal, da si prižgi dišečo svečko in si roke namaži s kremo, da se prepričaš, da je učenje prijetno. Ko prideš domov, si najprej vzemi kakšno uro časa za počitek, saj so tvoji možgani od šole verjetno še precej utrujeni. Jej čim več medenjakov in čokoladnih božičkov, ker je to včasih edina stvar med učenjem, ki ti lahko prinese veselje.

Kombiniraj učenje s prazničnimi dejavnostmi

Lahko pečeš potico in pri tem v mislih ponavljaš španske glagole. Če med peko vržeš jajce v svojo nadležno sestro, lahko preveriš resničnost gravitacijskega zakona. Lahko spečeš piškot v obliki glave Julija Cezarja in si zapomniš, da je to tisti tip, ki je imel na sprednjem delu glave bolj malo las. Če ti grozi test iz slovenščine, lahko na piškote vrežeš Prešernove verze.

Naj se učim do dveh zjutraj ali raje pogledam, kdaj so popravljalni roki, in grem spat?

Če špricaš teste in se zanašaš na popravljalne roke, bo december res bolj sproščen, bo pa zato januar toliko hujši. Na popravljalne roke se zanašaj na lastno odgovornost. Najboljši predlog bi verjetno bil, da se začneš učiti že nekaj dni pred testom, da do takšnih dilem sploh ne pride. Kako se človek spravi k temu, pa ne bom napisala, ker na žalost še sama ne vem.

Opominjaj se na stvari, ki te bodo v tem mesecu razveselile. Greš 2.1. v Cvetličarno? To si v koledar napiši z rdečo barvo. Označi si tudi Ledinsko čestitko in s srčkom obkroži Pavlihovo ime – z malo sreče bo tudi letos nastopal. Mogoče bo profesorica Lebar Bajec v šolo spet pripeljala svojega psa in ti bo to polepšalo dan. Če imaš matematiko pozitivno, ti bo Božiček prinesel darilo, v nasprotnem primeru pa kalkulator. Mogoče bo profesorica Randelović pozabila pregledati domače naloge, ker ... okej, bodimo iskreni, to se ne bo zgodilo. Ampak veselih stvari, ki se lahko zgodijo v tem mesecu, je res veliko.

Polovica šolskega leta je že skoraj mimo!

Na koncu decembra boš še en mesec bližje poletnim počitnicam! Če preživiš december, se ti bo vse za njim zdelo mačji kašelj (razen mature, ampak okej). Kar te ne ubije, te okrepi – in prav tako je tudi z decembrom!

Dobri nameni, a skromen učinek

Tilen Kos

Vreme je pomemben del naših življenj. Od njega je odvisen pridelek v kmetijstvu, v veliki meri tudi naše počutje in to, ali gremo pri športni ven ali ostanemo na bradlji in kolebnici. Vremenske spremembe so ne le dokazane, ampak tudi precej očitne; in ne vplivajo le na nas, ampak na vse živo in neživo na tem koscu prsti, ki mu pravimo Zemlja.

Preden začnem, bi rad poudaril, da ne bom podajal magičnih receptov, ki naj bi obnovili ledenike, ampak razmišljal, kaj se da storiti, da ne bomo uničili preostalih ledenikov. (In ne, to ne bodo recepti.)

Lansko poročilo Medvladnega odbora za podnebne spremembe (IPCC), ki ga je postavila Organizacija združenih narodov, pravi, da moramo zaostriti ukrepe proti globalnemu segrevanju. Prejšnji cilj je bil postavljen na zaustavitvi segrevanja pri 2 °C nad predindustrijskimi razmerami, vendar IPCC opozarja, da pri tej meji ne moremo preprečiti ene izmed hujših posledic globalnega segrevanja, zato predlaga mejo pri 1,5 °C nad predindustrijsko ravnjo. To pomeni, da ne bo dovolj, da človeško proizvodnjanje ogljikovega dioksida ustavimo do leta 2075, ampak ga moramo popolnoma ustaviti pred letom 2050, razpoloviti pa do leta 2030 (kar je, mimogrede, čez dobrih deset let).

Kaj torej lahko spremenimo pri sebi? Lahko si govorimo, da bomo svet rešili s krajšim tuširanjem in drugim "bullshitom", a to ne bo pomagalo, saj pravi problem leži v fosilnih gorivih. Poročilo IPCC omenja, da moramo za dosego zastavljenega cilja nehati uporabljati fosilna goriva, tj. olje, plin in premog, za ogrevanje domov. Hkrati moramo poiskati čistejše načine potovanja, kar ni nujno enostavno.

Na področju podnebnih sprememb je bilo opravljenih veliko raziskav, ki so preučevale namene ali vpliv ljudi. Raziskave, usmerjene v namen, so sicer pokazale, da ljudje, ki se označijo za "zelené", res živijo bolj zeleno. V raziskavi "Dobri nameni, a skromen učinek" iz leta 2017 pa so ugotavljali absoluten vpliv ljudi na segrevanje ozračja. Ugotovili so, da je samooznačba vedenja posameznika sicer pokazatelj njegovega zelenega obnašanja, ampak ne nakazuje njegovih dejanskih emisij. Raziskava je ugotovila tudi, da najbogatejših deset odstotkov ljudi na svetu proizvede polovico emisij, povezanih z osebnim življenjem, medtem ko najrevnejša polovica proizvede le deset odstotkov emisij.

Nedavni požari na ameriškem zahodu, kjer so bogati najemali zasebne gasilce, medtem ko so bili drugi ujeti v peklu, se mi zdi dober pokazatelj njihovega odnosa do okolja. Sploh pa ni vredno omenjati stanja v ameriškem kongresu – da so fosilna goriva škodljiva okolju, vemo že kar nekaj časa, vendar želja po dobičku žene (in bo še gnala) črpanje nafte in izkop premoga.

Za začetek se moramo zavedati, da smo krivci za globalno segrevanje vsi. Zavedati se moramo tudi, da bomo tudi nasrkali vsi in da si lahko največji toplogredarji omogočijo udobje v času krize. Francozi v rumenih jopičih na ulicah Pariza med drugim (s strastjo) zahtevajo zaostritev zakonov o uporabi fosilnih goriv.

Verjetno je napočil čas, ko bi morali vsi ljudje zahtevati spremembe v razširjenosti uporabe fosilnih goriv, ker je to ključno za naše preživetje in preživetje planeta. A dokler se to ne zgodi, vsem želim uspešno krajše tuširanje.

Brez njih ne gre

Tara Čačič

Lagala bi, če bi rekla, da ne plavam v morju ljudi, ki si konec leta postavijo novoletne zaobljube. Letos imam samo eno ... narediti maturo. Glede na raziskave so bile najpogostejše novoletne zaobljube za leto 2018: bolj zdravo se prehranjevati, večkrat obiskati fitness in prihraniti več denarja. Verjetno ne boste presenečeni, če vam povem, da so najpogostejše zaobljube za letošnje leto: večkrat obiskati fitness, shujšati in varčevati. Če pa potrebujete razlog za "cheating" dni v novem letu, je tu deset sladkih in slanih izgovorov.

- 1. februar: dan temne čokolade
- 5. februar: dan nutelle
- 9. februar: dan pice
- 10. februar: dan browniev
- 13. februar: dan italijanske hrane
- 14. februar: dan pralinejev
- 17. februar: dan kave z mlekom
- 20. februar: dan mafinov
- 21. februar: dan palačink
- 28. februar: dan čokoladnega sufleja

Nutella

Sladko pasto iz lešnikov, sladkorja in malo kakava je ustvaril Pietro Ferrero, izdelovalec peciva iz Piemonta v Italiji. Poimenoval jo je "giandujot" po znamenitem lokalnem karnevalskem liku. Leta 1946 je bilo ustanovljeno podjetje Ferrero. Recept za lešnikovo pasto so izboljšali in leta 1964 je bila rojena nutella. Naslednje leto je prišla v Nemčijo in njeni prebivalci so se takoj zaljubili v slasten namaz. Ustvarjen je bil tudi ikoničen kozarec.

Pica

Beseda pica v prevodu pomeni pita. Najstarejši zapis je iz 10. stoletja. V latinskem rokopisu iz mesta Gaeta v osrednji Italiji piše, da mora lastnik določene posesti vsak božič in vsako velikonočno nedeljo škofu v mestu dati ducat pic. Moderna pica se je razvila iz ploščatih, kruhu podobnih jedi v Neaplju v začetku 19. stoletja, ko je bila pica hrana revnih ljudi. Pred tem so "ploščati kruh" pogosto obložili s česnom, soljo, svinjsko mastjo, sirom in z baziliko.

Palačinke

Uradna zgodovina začetke palačink postavlja v srednji vek. Zato ni čudno, da so priljubljene po vsem svetu. Evropejci bolj prisegamo na tanke palačinke, Američani pa so vajeni manjših, debelih palačink. V slovenščino smo besedo, podobno kot češčina in hrvaščina, prevzeli preko madžarščine, kjer ji pravijo "palacsinta" (izg. palačinta).

Žan Prosenc
fotograf / Loti Rajič

Žan Prosenc

Manca Kraševac

Žan Prosenc je dijak četrtega letnika, ki se že od leta 2015 ukvarja z rapom. Nad to glasbeno zvrstjo se je navdušil že v osnovni šoli, kasneje pa mu je prijatelj predlagal, da bi tudi sam poskusil kaj ustvariti. Žan je menil, da če že tako dolgo posluša neko zvrst, morda ne bi bil slab tudi v ustvarjanju.

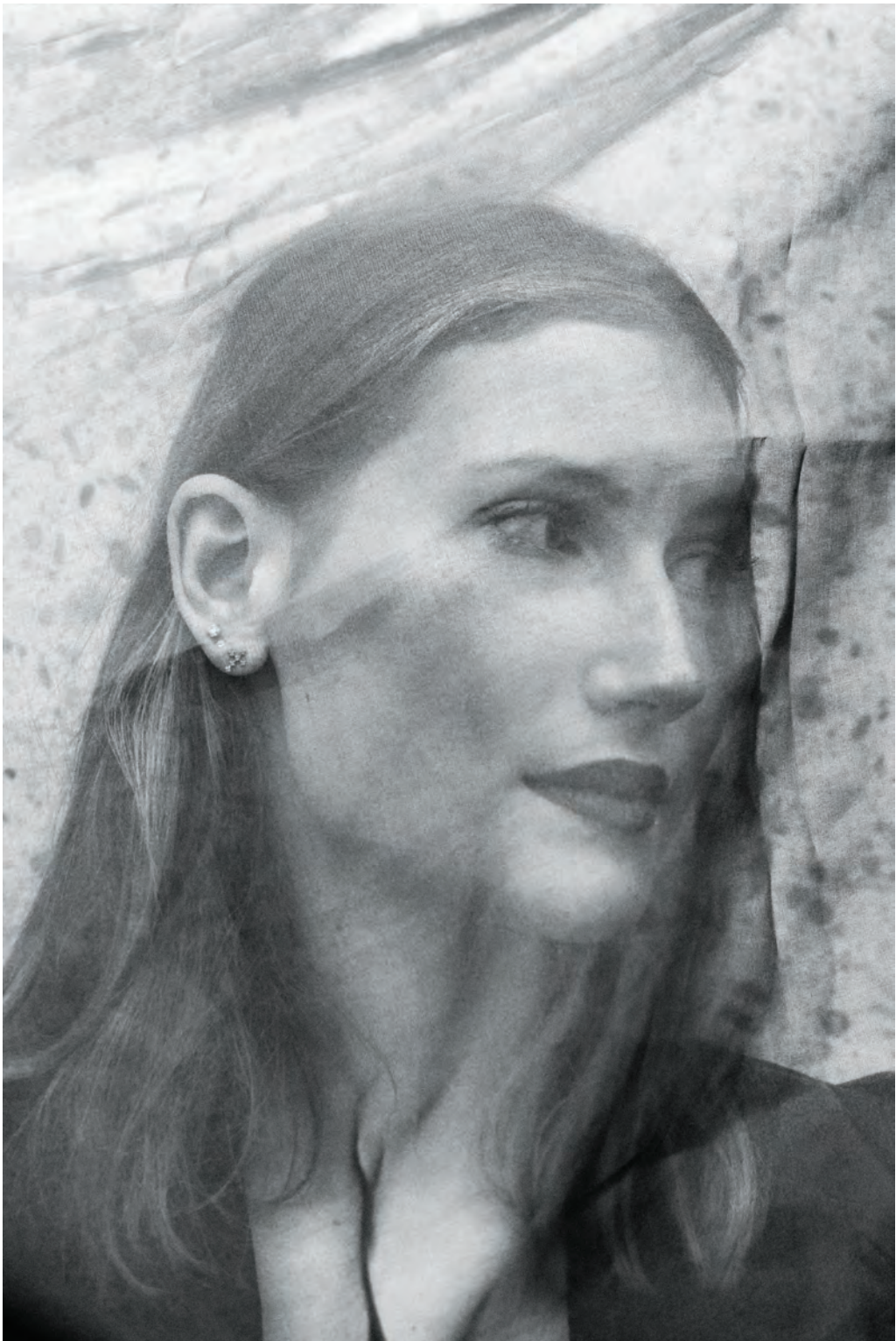
Rad posluša pesmi različnih raperjev, vsakega, ki ustvari kaj dobrega, ne glede na to, od kod prihaja, med vsemi pa izstopata Kanye West in Tupac. Inspiracije ne najde samo pri najljubših izvajalcih, temveč je, kot pravi, "inspiracija lahko kjerkoli, kjer najdeš kaj motivacijskega".

Do zdaj še ni stopil na oder in nastopil pred publiko. Če bo v naslednjih mesecih kdaj javno nastopil, bo to njegov največji dosežek. Več od tega pa si tudi predstavljati ne more. Pravi, da je želja vsakega glasbenika, da bi lahko od svojega ustvarjanja živel, vendar je v Sloveniji takšno razmišljanje nerealistično. Nikoli ne promovira sebe, ko pa ustvari komad, ga objavi na Youtubu ali spletni glasbeni platformi Soundcloud. Če bi se promoviral in razglašal, s čim se ukvarja, bi se mu zdelo, kot da je izdal samega sebe. Smisel vidi v ustvarjanju in izvajanju glasbe, ne pa v iskanju občinstva in fanov.

Besedila vedno piše sam. "V rapu obstaja nenapisano pravilo, da moraš svojo pesem napisati sam, drugače ni povsem tvoja in avtentična." Sprva se je trudil pisati o popularnih temah, teme

o osebnih občutkih pa je odrinil na stranski tir. Želel je zaobjeti čim več različnih tem, vendar se je tega naveličal; želel je napisati kaj globljega. Če ga v nekem trenutku prevzamejo čustva, jih bo poskusil spraviti na papir in posledično v rap. Čeprav sam pravi, da se sliši klišejsko, se strinja s trditvijo, da moraš živeti življenje, poslušati svoje občutke in se pogovarjati z ljudmi, da dobiš navdih za besedila.

Živi v Ljubljani, natančneje v Šiški. V prostem času, ki ga zaradi šole ne ostane veliko, večinoma posluša glasbo, piše besedila za svoje rape in snema pesmi. Kot otrok se ni nikoli ukvarjal z glasbo, za kar mu je žal, saj je glasbena teorija velik del tega, kar počne. Ne igra na noben inštrument, če pa bi lahko izbral, bi to bil klavir. Slovenska rap scena se mu zdi zelo zanimiva in raznolika. Misli, da lahko vsak najde nekaj, kar ga bo pritegnilo, če le nimaš predsodkov do slovenskega jezika in glasbe. Njegovi najljubši domači izvajalci so Polispiranija, Capital crew in Guapa gang. Ni še čisto odločen, kaj želi študirati, vendar vse kaže, da bo zaplaval v družnoslovne vode. Zanima ga veliko stvari, odloča pa se med komunikologijo, obramboslovjem in zgodovino. Ledincem bi rad sporočil, naj počnejo tisto, kar imajo radi, in naj se ne ozirajo na mnenja drugih. "Sledite svojim sanjam, saj če boste počeli le tisto, kar se od vas pričakuje, boste na koncu ostali prazni."

Kim Svetelj
fotograf / Filip Živković

Kim Svetelj

Petra Omahen

Kim Svetelj je dijakinja 3. b, ki se je že pri štirinajstih letih srečala z manekenstvom. Mnogo ljudi je govorilo, da ima vse potrebne lastnosti za manekenstvo, in tako je njena mama prišla na idejo, da bi se hči podala v manekenske vode. To ji sprva ni bilo všeč, ker je imela predsodke glede manekenk. A kmalu je ugotovila, da se je motila. Dekleta v agenciji so zelo povezana, skupaj potujejo in delajo na raznih šovih. Mlada manekenka ne obžaluje svoje odločitve in pravi, da v tem delu zelo uživa. Mami je hvaležna, ker jo je predstavila temu svetu.

Kim meni, da so prav vse manekenke nekaj posebnega in edinstvenega. Njene vzornice so dekleta iz Model grupa in to ne samo zaradi njihove zunanosti, temveč tudi zaradi njihove notranje lepote. Dekleta so zelo povezana in skupaj gradijo svoje manekenske kariere.

Njena skrita želja, ki se ji na žalost ne bo izpolnila, je spoznati Van Gogha. Več sreče bo mogoče imela pri srečanju s člani skupine BTS in Hajaom Mijazakijem, enim največjih japonskih ustvarjalcev risank, čigar dela obožuje. Usklajevanje šole in manekenstva je kar težko, a vse se da, če se hoče. Manekenstvo jo navdušuje, s tem se rada ukvarja, a na drugi strani je še šola, ki je obvezna in med tednom ji namenijo vso pozornost. Včasih je v šoli odsotna zaradi "bookingov", fotografiranj in modnih revij, a ima kljub vsemu dobre ocene. Šolske obveznosti lažje usklajuje z manekenskimi tudi zaradi razumevajočega razrednika.

Med svoje večje dosežke uvršča, da se z modelingom ukvarja tudi v drugih državah in je tam dobro sprejeta. Eden izmed dosežkov pa so tudi vsa nova prijateljstva, ki jih je sklenila v agenciji. "Lepo je prihajati na delo, kjer imaš dobre odnose z ljudmi. Tega sem zelo vesela." S svojim delom bo poskusila prodreti v Azijo in tam uspeti z manekenstvom, ker je velika oboževalka azijske kulture.

V prostem času najraje gleda korejske serije, bere, se družijo s prijateljicami, kuha in se ukvarja s športom. Mlado manenko največkrat najdemo v fitnesu. Zelo rada posluša glasbo, njen okus se je skozi leta spreminjal. Včasih je poslušala predvsem pop, večinoma angleške izvajalce, pred kakšnim letom pa je začela poslušati korejske izvajalce: skupini BTS in NCT in solo pevcu Deana in Jaya Parka.

Želi si obiskati Singapur, Južno Korejo, Rusijo in Nemčijo, kjer ima prijatelje, predvsem pa si želi nadaljevati manekensko kariero. Upa, da bo izbrana na čim več avdicijah in da se ji bodo odprle poti tudi v tujino. To bi bilo Kim pisano na kožo, ker je večja učenja tujih jezikov in si želi spoznavati nove kulture. Sicer pa nima strogo postavljenih ciljev, preprosto pusti, da jo življenje popelje tja, kamor želi.

M50

Pogled v zgodovino Mladike nadaljujemo s pregledom 80. in 90. let 20. stoletja.

Mentorstvo Mladike je leta 1980 prevzela profesorica slovenščine Vlasta Luštek. Pod njeno taktirko je revija spet postala literarna, kakovost literarnih del je poskočila (namesto sentimentalnih ljubezenskih izlivov so se pojavila razmišljanja o položaju človeka v družbi, osamljenosti, prehodu iz sveta najstništva v svet odraslih, prihodnosti ...). V reviji so objavljali recenzije literarnih del in aktualnih dramskih uprizoritev, ankete z dijaki in s profesorji, intervjuje s sodobnimi slovenskimi kulturniki (z igralkami Jerco Mrzel, Metodo Zorčič in Jožico Avbelj, s pesniki Venom Tauferjem, Nikom Grafenauerjem in Jožetom Snojem, s kiparko Dragico Čadež, s skladateljem Lojzetom Lebičem ...). Politični ton revije se je popolnoma izgubil. V prvi številki 1985/86 je bila na naslovnici prvič objavljena fotografija, katere avtor je nekdanji ledinec, danes priznani fotograf Jože Suhadolnik, čigar intervju objavljamo v tej številki.

Iz sredine 80. let je največji cenzurni incident v zgodovini Mladike. To je bil čas, ko je bila Slovenija ena od šestih republik Socialistične federativne republike Jugoslavije, med katerimi so vladala vedno večja gospodarska in nacionalna trenja, pojavljati so se začele sprva tihe želje po samostojnosti Slovenije. V drugi številki Mladike leta 1985/86 je bila na zadnji strani objavljena ilustracija križanega Jezusa, ki štrli iz razpokane Jugoslavije, in zraven pripis: Odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo. Ilustracija je zbadla zaradi dvojega: citata iz Svetega pisma in namiga na razpad Jugoslavije. Naključje je bilo, da je križ zapičen ravno v območje, kjer je vojna čez šest let izbruhnila v najbolj krvavih odtenkih. Uredništvo je dobilo prepoved izdaje Mladike s to ilustracijo, zato so celotni nakladi odtrgali zadnjo stran. Ohranil se je le en izvod, ker ga je mentorica skrila. Mladika je po tem dogodku za šest let premolknila.

Na pobudo profesorjev slovenščine je v šolskem letu 1992/93 Mladika zopet izšla, saj so imele šolsko glasilo vse ljubljanske gimnazije in "bila bi prava sramota za našo, ki spada v sam vrh ljubljanskih gimnazij, če ne bi imela svojega časopisa", kot so zapisali v uvodniku prve številke.

Družbeno-politične okoliščine so se od cenzurirane številke Mladike bistveno spremenile. Slovenija je bila samostojna država, sicer ne brez gospodarskih težav, a med ljudmi sta vladala ponos, da so obranili odcepitev Slovenije pred jugoslovansko vojsko, in upanje na hitrejši gospodarski razvoj. Prihodnost se je zdelo brezskrbna.

Vse te spremembe se odlikavajo tudi v Mladiki, ki je v 90. letih postala sproščen srednješolski časopis, prekipavajoč od mladostniške energije in "poln neumnosti", kot se je izrazil takratni grafični urednik, danes ilustrator Matej De Cecco. Ustvarjalci časopisa so se v štosih in zafrkancijah pogosto sprehajali po tanki črti še sprejemljivega. Mentorica je bila profesorica slovenščine Nives Klinc (pozneje Kreuh), v drugi polovici 90. let pa profesorica Nadja Gliha. Članki so bili natipkani z računalnikom, zraven so lepili ilustracije. S članki so želeli pokriti vsa področja, ki zanimajo mlade: objavljali so recenzije filmov in koncertov, poročila z ekskurzij in s taborov (v prvi številki 1992/93 je bilo objavljeno poročilo o astronomsko-meteorološkem taboru, ki ga profesorji fizike organizirajo še danes), ocene lokalov v bližini šole ... V drugi številki 1992/93 je šolsko kulturno-umetniško društvo Anice Černejeve razpisalo natečaj za besedilo šolske himne, a žal ni znano, kakšen je bil uspeh. Mladiko so člani uredništva prodajali tudi po drugih šolah, cena je bila enaka, kot stane "eno veliko pivo" (št. 2, 1996/97).

Mojca Lotrič,
mentorica Mladike

MLADIKA

Glasilo gimnazije Ledina, Letnik 97/98, številka 4, Cena: 200 kovačev

Izbor miss Ledina 98!!!!

naslovnica Mladike (maj 1998)
avtor / neznan

ŽIVLJENJE – KAKO, ZAKAJ, ČEMU?

1. Zaželene stvari

evrokrem, denar, še več denarja, pozitiven pogled na življenje, pasji piškoti, gugalnica na vrtu, sladoled, lepotna kirurgija, walkman, Nobelova nagrada, olimpijska medalja, komplet kartic 3 x 3, bančni krediti, avto, voznja z avionom, notes z zelenimi platnicami, videorekorder, naročnina na Našo ženo

2. Nezaželene stvari

herpes, črno-bel TV, jeza bogov, vampi, hladen tuš, atomska bomba, opomini za plačilo RTV-naročnine, sosedí, odplačevanje bančnih kreditov, zoprne nadrejeni, zablodele krogle, filmski kritiki, tast/tašča, prazni kozarci evrokrema, latinska gesla v križankah, biologija, zobozdravniki, reklame na televiziji, nemško-nemški slovarji

3. Uporabne fraze

da; da, prosim; lepo prosim; yes; ne; ne, hvala; ne!; v torek nikoli

4. Življenjske resnice

Najboljši človekov prijatelj je TV. – Kdor drugemu jamo koplje, zlato zrno najde. – Life is like a box of chocolates, you never know when you will get hit by a bus. – Shit happens. – Svako zašto ima svoje zato, ... jebi ga! – Računalniške igre so boljše od seksa. Po igri računalnika ni treba tuširati. – V nesreči spoznaš vrednost kasko zavarovanja. – Pol življenja vam pokvariijo starši, pol pa otroci – maščujte se jim!

5. Konec

Kot vidite, je življenje bedarija, srečno življenje je nedosegljivo. Nimate šans. Pomaga pa, če vsak teden kupite kartice 3 x 3, ne pozabite zamenjati vode zlatim ribicam, čim manj uporabljate sredstva javnega prometa, pošljete otroke v internat, starše pa v dom za ostarele, na vrtu zgradite plavalni bazen ali pa na kak drug način zagrenite življenje sosedom.

Geco

— *Mladika 1995/96, št. 2* —

NAŠI FAZANČKI IN NJIHOVO MNENJE O ŠOLI

"Vsak začetek je težak," pravi znani pregovor. Je tak tudi prehod iz toplega zavetja osnovne šole v hladno, temačno srednjo šolo? Ko smo prišli na gimnazijo, je bilo za nas vse novo, dobili smo nove sošolce in sošolke, nove profesorje. Nekaterim je bilo to všeč, drugim ne. O tem ter o mnenju o naši šoli nasploh sva povprašali dijake prvih letnikov. Ostali pa lahko osvežimo spomine na čase, ko smo bili še sami fazani.

1. Zakaj ste se odločili za to šolo?

– ker je v centru
– ker smo slišali, da ima zelo dobre profesorje
– ker nima turnusa

2. Se vam zdi, da je prehod iz OŠ v SŠ težak? Zakaj?

– da, ker se moramo zelo veliko učiti, profesorji so strožji in nepopustljivi

3. Kaj mislite o profesorjih?

– profesorji so boljši, kot smo pričakovali, dobro poučujejo, seveda pa so med njimi tudi izjeme

4. Kakšna se vam zdi scena na šoli?

– na šoli bi se moralo več dogajati, naj četrtošolci organizirajo kakšen žur
– všeč nam je radio, moti nas pa to, da ni zvočnikov na hodnikih
– všeč nam je, ker ni mamil (?)

5. Kakšen se vam zdi folk ? Kako se obnašajo ostali letniki do vas?

– folk je super, eni so odštekani, toda to je pozitivno, vsaj ni vse tako monotono
– ostali letniki se do nas obnašajo čisto normalno, razen drugih letnikov, ki mislijo, kaj so in nam utrujajo
– nekateri nas zaničujejo

6. Ali vam kljub šoli ostane dovolj prostega časa? Kako ga izkoristite?

– da, če ne, si ga sami vzamemo
– porabimo ga za treninge, televizijo, izlete v naravo

7. Na šoli imamo tudi različne interesne dejavnosti. Je izbire dovolj? Ste se vključili v kakšno?

– o dejavnostih ne vemo veliko, zato tudi nismo vključeni vanje
– seznanili pa smo se z izbirnimi vsebinami, tu je izbira še kar pestra

To so bili najpogostejši odgovori naših prvošolcev. Drugi letniki pa nikar ne mislite, če ste preživelí prvi letnik, da ste zdaj prijeli boga za j...!

Tanja Petelin in Petra Gabriel

— *Mladika 1995/96, št. 1* —

ALI SI BUTAST?

Mnogi ljudje so butasti, v bistvu je to v današnjem svetu kar pogost pojav. Nekateri se tega zavedajo, drugi spet ne. Biti butast pravzaprav sploh ni tako hudo, kakor se sprva sliši (no ja ... al pa je!), komu pa bi se drugače smejali, če ne butastim!? En butl v družbi je zato kvečjemu pozitivna stvar, saj pripomore k nadvse pristrčnemu, ironičnemu in razigranemu razpoloženju v družbi. Zato vam je tukaj dana možnost, da ugotovite, ali ste vi ta fenomenalna osebnost, ki pestri interakcije znotraj družbe!

1. Ko si v družbi s svojimi prijatelji:

a) razlagaš, kako Ajnštajn ni mel pojma in da si se relativnostno teorijo učil vzporedno z abecedo
b) si vrtaš po nosu
c) se vsake toliko časa mastno zakrohotaš, da bi pridobil njihovo pozornost
č) začneš razlagati, kako si prejšnji vikend v gozdu videl Bedanca

2. Ko sošolec pove vic:

a) se začneš rolat, čeprav ga nisi dojel
b) ga dojameš v roku naslednje ure in ga nato radostno hitiš razlagat drugim
c) se začneš rolat, še predno ga je konec
č) ga ne dojameš, zato rečeš, da ga nisi dobro slišal

3. Ko te profesor vpraša, mu rečeš, da se nisi mogel učiti, ker:

a) je mama imela drisko
b) ti je zvezek padu v koš za smeti, ki ga je mama nato nevede odnesla v ta veliko karto, ki so jo nato strici odpeljali
c) te je Bedanec izsiljeval za brivsko peno
č) je jogurtu v domačem hladilniku potekel rok uporabe in tako možgani niso mogli dobiti potrebnih beljakovin

4. Ko te prime kakat, najprej pomisliš na to:

a) v kakšnem agregatnem stanju bo drek in ali bo plavajoč ali bo potonil
b) kaj bo rekla mama, če dreka ne bo požrlo
c) kako si boš obrisal rit, ne da bi si opackal prste
č) kakšen mora zgledat Bedanc, ko serje

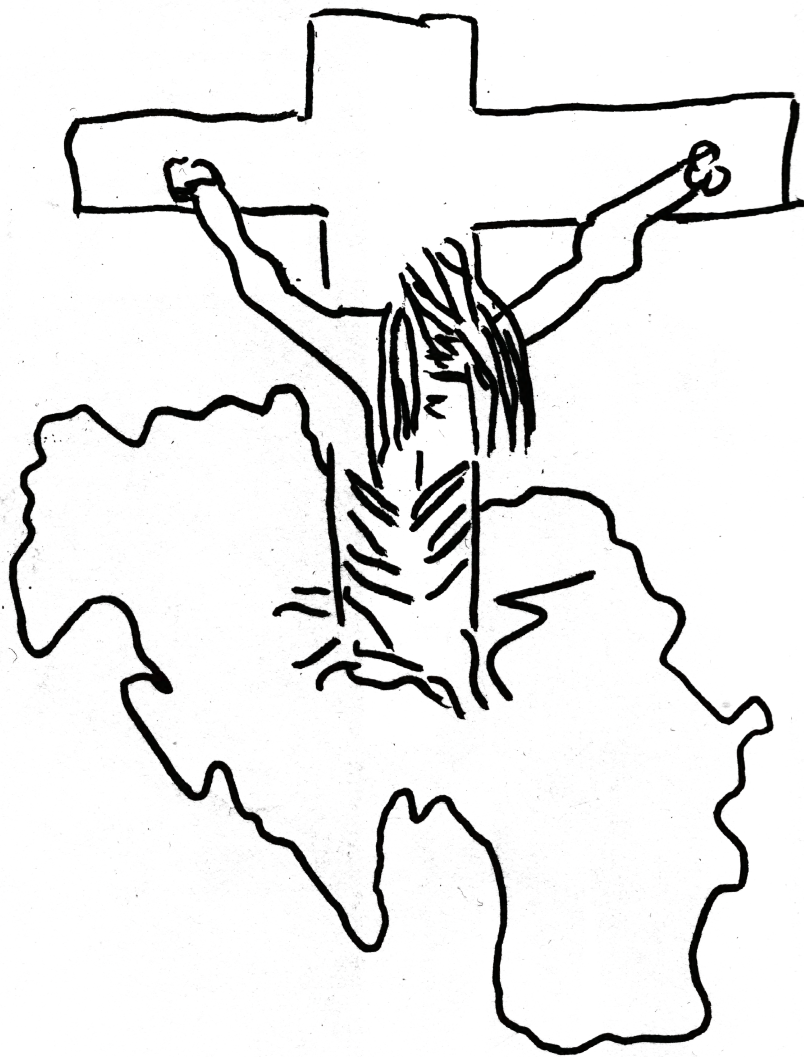
5. Če te profesor za biologijo vpraša, koliko nog ima mačka, odgovoriš, da:

a) plazilcev še niste jemali
b) imaš odgovor na koncu jezika
c) z repom vred pet
č) jih imajo tri mačke dvanaajst, zahtevno računanje pa prepustiš profesorju

dr. blond. & but. Jamezdin

— *odlomek, Mladika 1996/97, št. 2* —

ODPUSTI JIM, SAJ NE VEDO KAJ
DELAJO

— kontroverzna ilustracija na zadnji strani platnice, Mladika 1985/86, št. 2 —

POPOTNI DNEVNIK PO EKSKURZIJI ŠIROM SLOVENIJE

1. dan

Ob sedmih in še nekaj odhod iz Ljubljane. Ob 7.30 po besedah prof. Pavlihe – našega nadomestnega, tako rekoč avtobusnega ata – začetek pouka.

Potem enkrat, ko smo v bolj prekmurske (no ja) kraje zašli, smo si grad nad Podsredo ogledali. Ena taka fina kustosinja je bila (črna, slang, kr fajn, tkola, če mene vprašate) pa nam je pokazala kuhinjo, rezidence, raznorazne stvari pa slikarje, ki so po gradu slikali in okoli platen kupe smeti valjali, od katerih so se mi še najbolj baterije AA-velikosti (najbrž za vokmena) v spomin vtisnile. Pred gradom pa je bil v nekem finem avtu pes, Arturju podoben. Šljikanje obvezno.

Smo se še nekje v Rogatcu ustavili, poslikali drug drugega in se židane volje odpravili naprej. Ogled cerkve na Ptujski Gori. Kot je povedal nek tip v črni kuti (z nekakšnim štrikom je bil opasan, morda gre za slovensko inačico sicer japonskih samurajev – štrik nadomešča nož, s katerim počnejo harakirije – s štrikom se naši obešajo <to je zgolj predpostavka>), gre za imeniten primerek gotike na naših (slovenskih) tleh. Glavni oltar (Marijin plašč) pa deluje nekam baročno (pa tisti Ježušček, ki naj bi bil še rosno mlad in brezmadežen, v obraz sploh ne deluje kot dojenec, prej kot kak debilen pet-, šestleten otrok). V vitražih je upodobljena hvalnica stvarstvu (katere še eno upodobitev sem videl na pročelju neke hiše na Barjanski cest v Ljubljani, tam, kjer se gre v Trnovo). Skupine vitražev predstavljajo vodo, ogenj, oblake, sonce, neko zelenje in smrt. [...] Pa smo šli jest v ptujske toplice. Po običaju gostiteljev udeležencev tovrstnih ekskurzij so nam postregli z zrezkom v jajcu in krušnih drobtinah ter s krompirčkom, obojim v vrelem olju ocvrto. Kot poobedek pa gibanico; hladno, a na toplih krožnikih.

Sledil je ogled nekakšnega templja, posvečenega bogu Mitri, okoli njega pa so bile nekakšne sobane, po katerih so bili kovanci (in podobne reči) razstavljeni. Vodička (nizka in nekolikanj okrogla ženska v poznih dvajsetih) nam je na vsaki ogledni točki natrosila cel kup podatkov in informacij, a se mi nobena od njih ni zdela prav posebna in s tem tudi vredna zapisa v možganske krivulje. Dokaj drugače pa je bilo v templju samem in ostalih delih muzeja. Tam sem pozorneje poslušal, bržkone zato, ker sem se s tovrstno snovjo privikrat pobližje srečal. Pokazani so nam bili ostanki nekih pradaavnih civilizacij, ki so se na naših tleh mudile (bojda Kelti, Iliri, neki rimski vplivi pa Slovani), razna praorodja in nakit. Sekira je (bolj toporišče, rezilo malo manj) dokaj sodobno delovala, nekolikanj na našo trzinsko skerco spominjala, prav avtentičen vtis pa je name naredilo vsekakor kirurško orodje (marsikateri dentist bi si vsaj osem prstov obliznil, če bi kaj takega v svoji ordinaciji imel).

Saško Drenik

— odlomek, Mladika 1997/98, št. 2 —

IME TI JE SKRIVNOST

Včasih je do sreče
le beseda,
le pogled,
le nasmeh,
le korak.
A še takrat nam
zastane v grlu,
zbledi v očeh,
umre na ustnicah,
obstane sredi poti.

Lili Kranjc

— Mladika 1980/81, št. 1 —

Našli boste svoje ovce in zaslužili mastne novce. Vse pa ne bo le sladko in veselo, saj vaše telo je po veselem decembru še vedno otopelo.

Opojne dišave vas bodo omamile in vam stres odpravile, našli boste pravo (kravo), ki vam bo svet obrnila na glavo. Učenje vam ne bo v prid, zato ne rinite z glavo v zid.

Dva obraza že imate, še tretjega dodate, svoji duši mu prodate pa hopa cupa trojček 'mate. Pamet v glavo, življenje ni le za zabavo.

Ne sekirajte se preveč, vse skrbi so zdaj odveč. Če vam kaj ne gre od rok, ne planite takoj v jok, popravci kmalu spet pridejo naokrog.

Lev, tiger, tiger lev, pisu pisu spis, naj bo trica, plis, v talonu dubu škis. Življenje gre na bolje, z vsakim tednom več bo volje.

Mnogtere device, mnogtere ženice oko je na skrivnem solze prelivalo, ker popravnih rokov bilo je vedno premalo. Vaše ime zveni čisto, a kmalu ne bo več isto.

Tehtate in premišlujete ter hkrati nad sabo obupujete. Profesorji vam bodo pili kri, ker vam v glavo tlačijo neuporabne stvari. Raje bi se do smrti napili, kot pa se fiziko učili.

Pomlad vam bo prinesla ogromno domače naloge in vam pobrala vse energijske zaloge. Matematika bo kot ljubezen – če jo boste zapustili, boste globoke srčne rane občutili.

Puščice streljate na vse strani, zato vse od vas beži. Pojdite na zabavo, ker tam boste našli tisto pravo, ki vam skuha jutranjo kavo in ohranja pamet zdravo.

Familija bo kul, bančni račun na nul. Ljubav? To za vas ne obstaja, raje pazite, da ne doleti vas kakšna graja.

Včasih bolje bi bilo, da ste tiho, vaš ego namreč redno udari direkt na vašo psiho. Vsi to vejo razen vas, zato ne poslušajte le sebe, ampak tudi ljudstva glas.

Zdaj je čas za sanje in popoldansko spanje. Tudi če vas ni še noben ribič ujel in vam srca vnel, vam bo kaj kmalu serenado zapel. Zato ne sekiraj se, punim dobra si riba.

astromučkalici: Maša Pandža in Eva Dana Vidmar

Konec sveta

Tilen Kos

Kje si bil začetek konca sveta?
Se skrival pred ognjem in molil Boga?
Živel v razkošju stran od morja?
Zakrival očesi, ne gledal gorja?

Kje si bil, ko se zrušil je red?
Dajal nam kamen in kradel nam led?
Ubijal človeka, ki bil ti je ded?
Vrtal v zemljo za mleko in med?

Kje si bil, ko prišla je smrt?
Spodbujal, da mlati za svojo obrt?
Zaril se v zemljo in živel kot krt?
Požgal, kar še ostalo od vinskih je trt?

Le kje ste bili,
ko smo potrebovali duha?
Le kje bomo mi
konec konca sveta?

Anx

Tilen Kos

Srbí,
ščemi!
Ne vem, kdaj ...?
Tesni,
boli!
sem nazadnje bil ...?
Skrbi,
mori!
sproščen ...?!

Trpi.

Črna kri

Tara Čačič

Zarezal si v moje srce.
Ker ne vidiš rane,
ne veš, da krvavi,
da počasi njegova moč bledi.
Tako kot cvetni listi
padajo z rdeče vrtnice,
iz rane kaplja kri
in vrtnica počasi oveni.
Na zemljo padejo kletke,
v katerih so ujete zgodbe.
Te se ob pristanku razletijo,
na tisoče zgodb osvobodijo.
Slike, ujete v kletki, pa
za vedno odletijo.
Ko vrtnica oveni,
se njena barva spremeni.
Rdeča v črno zbledi
in vrtnica za vedno izgine.
Iz njene bolečine
se bo razvila žila,
ki bo novi vrtnici dala krila.
Srce pa bo svojo bolečino izlilo
s črno krvjo, ki ji rečemo črnilo.

Mosaic heart

Lana Dreca

I didn't believe it and now I'm wondering if it's true,
did I find a place I belong hidden in you?
You got me addicted and I have no clue
if your smooth words and actions are true.

Before I met you my days were grey,
I loved you more and more each day.
My heart skips a beat by every word you say,
and I hope the smile you're giving me will stay.

You have magic in your eyes and spark in your smile,
and I can see your face shining from a mile.
They think its wrong 'cause you have a bad boy style,
but I can see a loving man when you're with me for a while.

And it's quite painful to see the flame,
in the eyes of someone who may not feel the same.
I felt the spark when you called my name,
and that's why I'm hoping that it wasn't a game.

I can't help smiling 'cause you are whole art,
and I wouldn't mind getting to know your every part.
Even if you broke me and I would fall apart,
I would get the pieces together and love you with my mosaic heart.

fotografiranje za brošuro
fotograf / Loti Rajič

Sokolčice
fotograf / Loti Rajič

fotografiranje za brošuro
fotograf / Loti Rajič

ledinska čestitka
fotograf / Loti Rajič in Veronika Iglič

snemanje videa za DSGL
fotograf / Loti Rajič

priprave na Ledinsko čestitko
fotograf / Loti Rajič

Chateau de Ljubljana
fotograf / Neža Umek Podgornik, prof.

snemanje videa za DSGL
fotograf / Loti Rajič

Anja Vrtačnik

glavna urednica

Tim Topić

grafični oblikovalec in umetniški vodja

Filip Živković

avtor naslovne fotografije

Kim Svetelj

za naslovno fotografijo

Jure Žigon

avtor fotografije v kazalu

Erazem Kos

za fotografijo v kazalu

uredništvo:

Anastasija Lazarević

Daša Škof

Eva Dana Vidmar

Lana Dreca

Manca Kraševac

Maša Pandža

Mateja Ceglar

Neža Žagar Žnidaršič

Petra Omahen

Tara Čačič

Tilen Kos

ilustratorica:

Veronika Senica (horoskop)

jezikovni pregled:

Mojca Lotrič, prof.

Irena Škulj, prof. (angleška pesem)

Mojca Lotrič, prof.

mentorica

Vse grafike in fotografije so dela sedanjih ter nekdanjih dijakov Gimnazije Ledina in profesorjev.

Zahvaljujemo se **Divas Vintage Galerija** za izposojlo kosov za fotografijo na naslovnici.

.
.
.
.
G I M N A Z I J A
L E D I N A

modern